

UJ KELET

PÁRTONKIVÜLI NAPILAP

מרחב חדש (אור קלט)

מרחב חדש מכלול: ששה חנוניות
העורך: ד"ר א. מרמור, מאהרא: דוד שי
המזכיר: מרחב חדש בע"מ, ת.א. רח הנוג 11

מנהל: א. ש. שוה
סגן-מנהל: ד. מ. מרמור
סגן-מנהל: ד. מ. מרמור
סגן-מנהל: ד. מ. מרמור
סגן-מנהל: ד. מ. מרמור

Vajudik a csúcskonferencia ügye

Chruscsev újabb jegyzéket küldött De Gaullenak

Rendkívüli minisztertanács Bonban Novemberben találkoznak a nyugati vezetők

Washington. (UPI, Reuter, IFP). — Eisenhower elnök ma nagy érdeklődéssel várta sajtó-konferenciát tart, amelyen valószínűleg bejelenti az általa javasolt nyugati csúcskonferencia időpontját. A német kormány tegnap rendkívüli minisztertanácsot tartott, amelyen

Adenauer kancellár ismertette Eisenhower elnök hozzá intézett levelét és Nikita Chruscsev legújabb jegyzékét. Beavatott körök úgy hiszik, hogy mind a két jegyzék a csúcskonferencia előkészítésével áll kapcsolatban.

Beavatott londoni körök szerint már ki van zárva, hogy a nyugati vezetők találkozzák október 31-ikén tartásuk meg, ahogy Eisenhower javasolta a Macmillan miniszterelnöknek, De Gaulle elnökhöz és Adenauerhez intézett leveleiben. Ezen hírforrás szerint

De Gaulle tábornok két ízben is elutasította az amerikai elnök javaslatát, hogy decemberben tartsák meg a csúcskonferenciát Chruscseffel. Ezután ajánlotta fel Eisenhower azt, hogy személyesen eljön Párisba és ott a három nyugateurópai kormányfővel találkozzék.

Eisenhower azt reméli, hogy személyes rábeszélés útján sikerül meggyőznie De Gaulet annak szükségéről, hogy a négyes csúcsértekezletet már decemberben tartsák meg. A francia

elnök tegnapig még nem adott választ Eisenhower harmadik személyes levelére.

Szergej Vinogradov, a Szovjetunió párisi nagykövete tegnap Nikita Chruscsev újabb jegyzékét nyújtotta át De Gaulle elnöknek.

A francia elnök közel háromnegyed óra hosszat tárgyalt a tárgyalással. (Folyt. a 2-ik oldalon)

Nyugdíjba megy Medaris lábarnok, az amerikai távrakéta-építés vezetője

Wernher von Braun is visszavonulással fenyegetőzik az elégtelen költségvetés miatt

Washington. (UPI, Reuter). — John Medaris tábornok, az amerikai szárazföldi hadsereg rakéta-programjának vezetője bejelentette, hogy 38 éves szolgálata után, január végén nyugdíjba vonul. A tábornok azt hangoztatta ugyan, hogy ennek kizárólag személyi okai vannak, de környezetéje tudja, hogy Medaris elégedetlen a rakéta-építési program mai keretével. A rendkívüli tehetségesnek tartott tábornok a közeljövőben néhány alkalommal bizalmat gyakorolt a rendelkezésére álló költségvetés elégtelen volta felett és a Kongresszus egyik bizottsága előtt kereken kijelentette, hogy Amerika emiatt marad el a Szovjetunió mögött a világűr meghódításáért folyó versenyben.

Az ügy háttéréhez hozzá tartozik az amerikai hadsereg három ága, a szárazföldi hadsereg, a flotta és a légihaderő közötti versengés is. A hadügyminisztérium arra hajlik, hogy a távrakétákat teljesen a légihaderő kezébe adja, míg Medaris joggal mutat rá, hogy a szárazföldi hadsereg eddig sokkal jelentősebb sikereket ért el ezen a téren.

A tábornokhoz csatlakozott tegnap dr. Wernher von Braun, a német szárazföldi hadsereg vezető rakétaszakértője is, aki jelezte, hogy ő is vissza fog vonulni, ha nem adják meg a megfelelő anyagi eszközöket a rakéta-építésre. Ha Amerika nem fogja jelentősen fokozni a világűr meghódítása terén, a jövőben az amerikaiaknak majd orosz vámvizsgálaton kell keresztülmenniük, amikor végre megérkeznek a Holdba — mondotta dr. Braun. — Fájóalmas módon világos, hogy elmaradtunk a versenyben. Ugyanilyen világos, hogy az ellenfél úgy fokozza erejét, hogy a közeljövőben még sokkal meglepőbb kísérleteket fog végrehajthatni, mint a Lunik volt.

Az amerikai lapok az elmúlt napokban azt jelentették, hogy von Braun, aki a hadsereg ballisztikus rakétaosztálya élén áll, napok óta arról tanácskozik munkatársaival, hogyan folytassák a kísérleteket a rendkívül szűk költségvetési keretben. Braun és munkatársai most a sikeresen kipróbált „Juno” rakéta új kombinációján dolgoznak, amely eljuthatna a Holdba.

Az államelnöki pár a rangooni aranypagodában

Maga a burmai elnök kalauzolta a vendégeket a 2500 éves templomban

Rangoon. (Avraham Mar-kusevits, a Kol Jisráél ki-küldött tudósítójától). — Jicchák Ben-Cvi államelnök és neje tegnap a buddhista hagyományoknak megfelelően, meztelán léptek be Burma legöregebb pagodájába, a burmai főváros megtekintése során. A híres, aranyozott pagodában, mely 2500 éves, maga U Win Maung burmai elnök játszotta az idegenvezető szerepét és megmagyarázta

vendégeinek a különböző Buddha-szobrok és drágakövekkel ékesített kegyesre-tek jelentőségét.

A burmai függetlenségi háborúban elesett katonák mauzoleumában Ben-Cvi elnök koszorút helyezett el, majd az elnöki pár Ne-Win miniszterelnököt kereste fel, aki csinos, fiatal feleségével együtt, kitörő barátsággal fogadta őket palotájában, amelyet három oldalról egy tó vesz körül. Ne Win felesége egy rubinokból készült nyakdíszot adott át Ben-Cvi asszonynak, míg a miniszterelnök remekművet tea-készlettel kedveskedett Ben-Cvi elnöknek. Ne Win gyönyörködve szemlélte a Ben-Cvi elnöktől kapott ajándékokat, egy számára készített különleges órát, amelyen a származék az izraeli hadsereg egységeinek jelvényeivel helyettesítik. Ne Win asszony remekművet karkötőt kapott ajándékba Ráchel Ben-Cvitől, míg Ben-Gurion miniszterelnök egy Uzi géppisztolyt küldött Ne Winnek.

Ben-Cvi elnök később az izraeli nagykövetségben fogadta U-Nu volt miniszterelnököt, aki már szintén járt Izraelben és néhány más burmai vezető személyiséget. Este Ne Win tábornok pompás díszbanletet adott az elnöki pár tiszteletére.

Mai számunk
8 oldal
Regényfolytatás
Keresztrejtvény

ELNÖKVÁLASZTÁSI VIHAR AZ ANGOL PARLAMENT MEGNYITÁSÁN

A konzervatív párt ígérete ellenére nem adta át a tisztséget a munkáspártnak

London. (UPI). — Az új angol parlament megnyitása előtt megválasztás körüli heves vita jegyében indult. Ellenjelölt hiányában Sir Harry Hilton Foster konzervatív jelöltet nyilatkoztak házelnöké, ami ellen Hugh Gaitskell, az ellenzék vezetője a leghevesebben tiltakozott.

A házelnök, a nagyhatalmú „Speaker” széke, helyesebben mondva gapjuzsákja, (mert hagyomány szerint ezen ül), 40 év óta a konzervatív párt kezében van. A házelnök kinevezését nem tekintik pártügynek és a konzervatívok a választás előtt megígérték, hogy azonnal a munkáspártnak adják át a tisztséget, de kikötötték, hogy azt az általuk kijelölt képviselőnek kell elvállalni. Miután az illető nem volt hajlandó felcserélni parlamenti pad-ülését a gapjuzsákért, a konzervatív párt kijelentette, hogy nem tartja kötelezőnek ígéretét. Ez mély felháborodást váltott ki a munkáspárt körében, amely a tiltakozás jeleül, nem állított saját ellenjelöltet.

Három jeruzsálemi diáklány aknamezőre lépett és szörnyethalt Éjlát környékén

Többszörös figyelmeztetés ellenére hatoltak be a körülkerített tilos területre

Tel-Aviv. (Az Uj Kelet katonai tudósítójától). — Súlyos szerencsétlenség történt tegnap Éjlát mellett, ahol egy kirándulócsoporthoz tartozó három 16 éves jeruzsálemi diáklány a hadsereg által körülkerített és aknásiított területre lépett, melynek következtében életét veszítették. Mindhárom az éjn-keremi mezőgazdasági iskola növendékei voltak.

A szerencsétlenség hírének vétele után a hadsereg biztonsági közlegei nyomban a helyszínre érkeztek annak megállapítására, hogy nem történt-e hanyagság a katonaság részéről. Azonnal megállapították, hogy az előírásoknak megfelelően pirosetűs, nagy figyelmeztető táblák vannak a drótkerítésre függesztve. „Vigyázat, aknásiított terület!” „Közlekedés tilos!” és „E terület megközelítése szigorúan tilos!” feliratok figyelmeztetik a közönséget a veszélyre. Kétségtelenül bebizonyosodott tehát, hogy a három jeruzsálemi lány figyelmen kívül hagyta az összes figyelmeztető táblákat és más óvintézkedéseket és ez idézte elő a szerencsétlenséget.

Tudósítónk ezzel kapcsolatban közli, hogy a három 16 éves lány: Mázál Lévi, Mázál-Kapiluto és Eszter Ávidán, 47 másik osztálytársával együtt indult éjláti kirándulásra. Amikor a csoport tegnap reggel 8 óra után egy nehezebb terepre érkezett a növendékek lezárultak és gyalog követették a kocsit, amely lassan hajtott a hegyek között. A csoportot 9 tanító és oktató kísérte. Gyaloglás közben a három lány letért az ösvényről, átbújt a kettős drótsövényen és az aknásiított területre lépett. Mázál Lévi külön állt, míg a másik kettő a homokszákok mögé bujva szükségletét végezte. A csoport elő haladó része, minderről semmit sem tudott. Csak akkor rémültek meg, amikor hirtelen hatalmas robbanás reszkettette meg a levegőt. Amikor a hely felé rohantak, megdöbbenéssel látták, hogy a két lány, aki a homokszákok mögött volt, teljesen betemetették a törmelék és a szikladarabok. A harmadik lány, Mázál Lévi, aki — mint említettük — külön állt, súlyosan megsesült a repeszdaraboktól. A robbanás után a kirándulócsoport tagjai nyomban hozzáfogtak a mentési munkához, de mire a két lányt kiemelték a törmelék alól, már nem voltak életben. Mázál Lévi a kórházba szállítás közben halt meg. A három áldozat holttestét a jeruzsálemi Avichajil kórházba szállították.

Megérkezett Patrick Hancock, az új angol nagykövet

Már ez előtt is járt két ízben Izraelben

Haifa. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Patrick Hancock, Nagybritannia új izraeli nagykövete, feleségével és 9 éves kislányával tegnap reggel az Enotria olasz hajón megérkezett Haifára. A nagykövetet, aki november 2-án nyújtja át megbízólevelét az államelnöknek, a külügyminisztérium képviselői és a követség magasrangú tisztviselői fogadták a kikötőben.

A 45 éves, magistermetű, elegáns nagykövet közölte, hogy a maga részéről ápolni fogja a jóviszonyt, amely Nagybritannia és Izrael között kifejlesztődött.

Hancock az elmúlt 9 évben az angol külügyminisztérium nyugateurópai osztályán működött, a világháború alatt pedig Bagdadban teljesített diplomáciai szolgálatot. Ebben az időben Hancock már járt Haifán és partraszállásokkor nagyon elcsodálkozott a nagy változáson, amelyen a város átment. Három évvel ezelőtt ő is elkísérte Selwyn Lloyd külügyminisztert, amikor Izraelbe látogatott.

Hancock nagykövet érkezésével egyidőben közölték, hogy az angol Földközi tengeri flotta két kis aknamezőző hajója ötnapos látogatásra érkezik Haifára. A Burnanston és Shavington hajók csütörtökön futnak be a haifai kikötőbe és hét-főig maradnak. A partmentti szolgálatra beosztott hajók csupán 360 tonnások és mindegyiken öt tiszt és harminc tengerész van. — Fegyverzetük egy 40 milliméteres és két húsz milliméteres ágyuból áll. A Burnanston parancsnoka W. C. Smith sorhajókapitány, míg a Shavington hajó Barton hadnagy vezénylete alatt áll.

Anglia diplomáciai tárgyalásokat folytat a szuezi blokádnak megszüntetéséről

Ormsby-Gore államminiszter a szuezi hajózárról és a Közelkelet lefegyverzéséről

New-York. (STA). David Ormsby-Gore angol külügyi állam miniszter, az angol UNO-delegáció új vezetője tegnap New-Yorkban tartott sajtókonferenciáján jelezte, hogy Anglia diplomáciai tárgyalásokat folytat a szuezi zárlat megszüntetése érdekében. A zsidó távirati iroda tudósítója megkérdézte, mit tesz Anglia a szuezi zárlat ügyében, miután Selwyn Lloyd külügyminiszter 24 más ország képviselői kijelentették a közgyűlésen, hogy a szabad hajózás elvét támogatják. Ormsby-Gore, aki a közelkeleti ügyek szakértőjének számít, ezt válaszolta: „Lloyd külügyminiszter kinyilatkoztatta politikánkat az UNO

közgyűlésén. Most tovább figyeljük a fejleményeket, de inkább a diplomáciai tárgyalásokban bízunk, mint a nyilvános vitában. Ugy hiszünk, hogy ezzel járulunk hozzá a leginkább a megoldáshoz a mai körülmények között.”

Megfigyelők azt hiszik, hogy ezek a „diplomáciai tárgyalások” úgy Londonban, mint New-Yorkban és Kairóban folynak egy időben. Dr. Machmud Fauzi egyiptomi külügyminiszter még New-Yorkban tartózkodik és úgy tudja, hogy Dag Hammarskjöldön kívül Ormsby-Gore is tárgyalt vele a szuezi kérdésben. Ormsby-Gore elutasította azt az Aba Even által fel-

vetett javaslatot, hogy a lefegyverzés kérdésében a Közelkelet tekintse kulcspozíciónak. Ezután áttért az ir külügyminiszter javaslatára, hogy zónakénti lefegyverzést vezessenek be és kiemelte, hogy ezen indítvány szerint a Közelkelettel egyidőben a Szovjetunió déli részében is lefegyverzést kellene végrehajtani. „A közelkeleti országok számára kevésbé fontos saját fegyverkezési rendezése, mint a határaikon túl folyó fegyverkezés” — mondta Ormsby-Gore. — Eddig azonban még nincs semmi konkrét terv arra, hogy a Közelkelettel egyidőben a Szovjetunió elég nagy részében is történjék lefegyverzés.

DER... ENYER... Jisráél... Kneszet... választások... titkosság... év... törvény... a következő... gvesztegetést... ni, hogy be... választót sza... szavazástól... ársra, általá... yos párt ja... gvesztegetést... beleegyezék... elfogadásá... gy más sze... azért, hogy... tartózkod... ói, általában... párt javára;... gfenyegeti a... neki, vagy... személynek... választó, á... bizonyos párt... vagy tartó... ástól;... nkát ígér a... gy elbocsá... t, vagy nem... kába, azért... párt érdeké... vagy tartó... zástól;... yházbüntetés... r font pénz... eg mindkettő... ható... Kneszet köz... bizottsága... ében gondoa... rások szabá... ságáról és... Megfelelő in... oganatosítot... a választók... a szabad sza... a válassa... teket, hogy... nyomás nél... biztonságga... k és lelkiis... sa őket, a... ba helyezik... álasztási b... ező intézke... osította:... boríték tel... és nem le... vazócdulám... szavazóhely... l van és a... álva a... t helyezi be... a boríték... ó maga és... ó teheti a... borítékba... sajátkezü... borítékot... sajátkezü... ritékot az... n a boríté... nek, úgy... állapíthat... n borítékot... abban, hogy... ün betart... asításait és... eszközökkel... biztonságot... tának, lelki... tudatának... nan, főbíró... k Kneszet... választási... ak elnöke... noár... yakorított... csot... zükséges... k írásban:... Hádáti... szidim... EK... TER

Sport

Izrael-Jugoszlávia ma délután Olimpiai selejtező labdarugó mérkőzés

A jövő évi olimpiai verseny augusztus végétől — szeptember elejéig kerül megrendezésre Romában. Az olimpiai labdarugó bajnokságban Romában csupán a döntőbe jutó 16 nemzet csapata vesz részt, míg a többi benevezett csapat a már előzően megrendezett selejtező mérkőzéseken kiesik. Ma délután a rámtáji városi stadionban ilyen selejtező mérkőzést játszik Izrael válogatott labdarugó csapata Jugoszlávia válogatottjai ellen.

Az izraeli válogatottak, a körülményektől megszabott keretek között alaposan felkészültek a mai mérkőzésre. A válogatott keretbe bejutott játékosokkal a nemzetközi tekintéllyel és tapasztalattal rendelkező Mándi Gyula tréner foglalkozott és a rendelkezésére állított rövid idő alatt igyekezett elméleti és gyakorlati tudásából a maximálisan átadni a játékosoknak. Az ellenfél egyike azoknak a nemzeteknek, ahol a labdarugás világszerte a legmagas fokot érte el, és a két ország válogatottjai eddigi találkozóiból minden alkalommal győztesen kerültek ki. A világbajnokság mérkőzésein 1949-ben 6:0 és 5:2 arányban szenvedtek vereséget Jugoszláviától, majd 1953-ban, ugyancsak a világbajnoki selejtező mérkőzéseken mindkét mérkőzésükön 1:0 arányban került ki győztesként Jugoszlávia. A mai mérkőzésen csapatunk részére némi előnyt jelent az, hogy a jugoszláv együttesben nem szerepelhetnek a legutóbb Stockholmban megtartott világbajnoki mérkőzéseken részt vett játékosok. Az eredményre következtetni nem lehet, kétségtelen azonban, hogy az izraeli játékosok mindent elkövetnek annak érdekében, hogy tisztes eredményt érjenek el.

A mérkőzést Orhan Gonál török játékező fogja irányítani, aki az El-Al gépen megérkezett Isztambulból. Segítségére lesz egy-egy izraeli és jugoszláv határjelző.

Káprázatos teniszparádé Rámát-Gánban

A Kramer-cirkusz négy világhírű tenisz sztárja, Segura, Cooper, Rose és Anderson 1500 néző előtt mutatkozott be tegnap Rámát-Gánban a teniszstadionban az izraeli közönségnek. Az izraeli sportkörökben nagy várakozással tekintettek elé a sportesemény elé, azonban amit ezek a tenisz művészek mutattak, az minden várakozást messze felülmúlt. A labdával olyan gyakorlatossággal és művészettel bírtak, hogy ahhoz hasonlót Izraelben még tenispályán sohasem láthatunk. Taktikailag is teljesen érett mind a négy játékos és szüntelenül tapsra ragadták a játékosok szinte gyönyörűséget lelt nézőket. Az első szinglben Segura játszott Rose ellen és kiemelkedő játékban 7:5, 6:3 arányban győzte le a fiatal ellenfelet. Ezt a játékot Cooper—Anderson mérkőzés követte, amely 6:4, 6:3 arányban Cooper javára dőlt el. A befejező verseny szám páros mérkőzés volt: Rose Andersonnal, míg Segura Cooperral játszott együtt és 6:1, 2:6 arányban nyertek egy-egy játszmát. A harmadik — döntő játszma — 2:2 arányban állott, amikor sötétség miatt a mérkőzést be kellett fejezniük.

A négy hivatásos játékos további mérkőzéseire csütörtökön, október 22-ikén és pénteken, 23-ikán délután 2 órai kezdéssel kerül sor.

Nyolcmillió dollárt hagyott a Technionra Gerard Swope

a General Electric egykori elnöke
New-York, (STA). — Gerard Swope, az 1957-ben elhunyt amerikai milliósok hétéves fiát hagyta a Technionra. Ennek idején nagy port vert fel a végrendelet, mert Swope-ról, a hatalmas General Electric vállalat egykori elnökéről sokáig senki sem tudta, hogy zsidó és csak életének utolsó éveiben tett nyílt szívvallást zsidósága és Izrael mellett. Hagyatékának pontos összegét csak most állapították meg, amikor végrendeletének végrehajtói felkérték a pénzügyi hatóságokat az örökségi adó kivételére.

A hét millió voltaképpen Swope feleségének nevére

BOTRÁNYOS VEREKEDÉS egy petach-tikvai mozinál

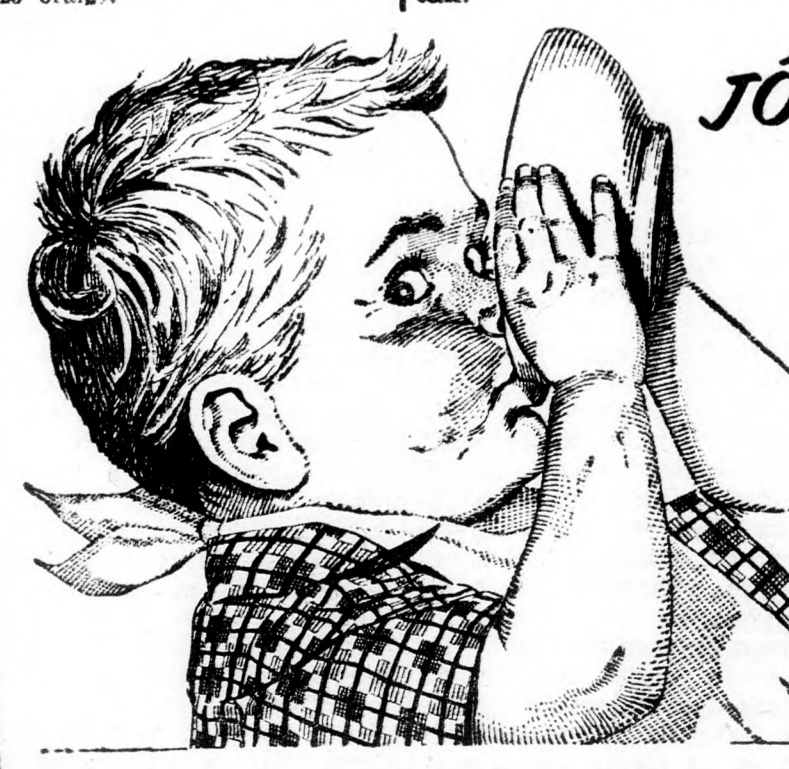
A petach-tikvai Hádár-mozi előtt botrányos jelenetek játszódtak le tegnap délután, amikor több száz gyerek gyűlt össze a pénztárnál, hogy az iskolai szünetet kihasználva, megnézzék a „Társán New-Yorkban” című filmet. A mozi igazgatója már az előző napon tapasztalt veszélyes tolongáson okulva, idejében rendőrszem kiküldését kérte, de ennek a kérésnek, érthetetlen okokból nem tették eleget. A pénztárnál így tegnap is élet-

veszélyes tolongásra és verkedésre került sor. Egy véletlenül arra járó rendőr megkísérelte, hogy rendet teremtsen, de tehetetlen volt a garázdálkodó külvárosi suhancokkal szemben, akik kíméletlenül lökdösködtek és ütöttek az engedelmesen várakozó kisebb gyerekeket.

Az ilyen esetek egyébként nem ritkák a botrányosan rossz vezetésű filmek ismert petach tikvai mozikban, ahol rendszerint ószi filmek mutatnak be és csak ritkán rendeznek gyerekek számára előadást. A helyzet valószínűleg annak tudható be, hogy a helyi munkástanácsnak jóformán monopóliuma van a mozik terén és a magánkézben lévő Hádár mozi tulajdonosa is társ a hisztadruti vállalkozásban. Ennek következtében a város semmiféle ellenőrzést nem gyakorol a mozik felett, amelyek nem tartják be sem a közbiztonsági, sem a tűzbiztonsági intézkedéseket és gyatra szörnyű károkat okoztak a közönségnek.

Az Inge jutatta börtönbe a betörőt

A tel-avivi törvényszék tegnap 15 havi fogsázbüntetésre ítélte Rafael Mizrachi 22 éves fiatalbörtönt, aki július 25-én betörést kísérelt meg a Salom Aléchem utcában lévő Delphin bárba. A betörőt a bár tulajdonosa, Jehuda Isak fedezte fel, aki a kora reggeli órákban munkahelyére ment. Az udvar felől gyanasz neszre lett figyelmes és az utcáról két járókelőt hívott segítségül, akikkel behatolt a helyiségbe. Itt a tulajdonosra támadt, aki du-lakodni kezdett vele, a földre lökte, inge azonban Isak kezében maradt. Az ing zsebében megtalálták a munkaközvetítő hivatal céduláját, amelyen szerepelt a betörő neve, pontos lakcíme és személyazonosság száma. Ennek nyomán alig egy óra múlva elfogták.

...ÉS NE FELEJTSE EL, MINDEN „TELMA”-LEVES IZLETES, TÁPLÁLÓ!
SPÁRGA • BORSÓ • KARFIOL • BAB • ZÖLDSÉG • GOMBA
A tel-avivi kiállításon látogasson el a TELMA - BLUE BAND pavilonba. • Mindenki, aki 1.—font összegért vásárol, résztvesz a sorsoláson, amelyen „KAL-LI” villanymixert nyerhet.

HIREK

OLYAN NAGYON ZSIDÓ...

Igen! Itt is és most is hallottam ezt, így, szó szerint, csak éppen írtul és egy szabráttól... Amit pedig, de sokszor hallottunk pesti gimnazista kislányoktól és kényes-finnyás lipótvárosi hölgyektől. „Ne!... ne!... ez olyan nagyon zsidós...”, mondták egykor és ott, chucclárecben.

De ez most, itt, Máabárot kibucban, 1959 szukkotján, másként hangzott. Már az is, hogy a kvuca, a kíta hé, elhatározza, hogy ök jom-kipurkor börtönbe. — Miért? — kérdeztem.

Az egyik felett: — Akarjuk tudni, mi az éhség. (Ez kibírta délig.) — A másik: — Szolidaritásból. (Ez kitartott estig...)

S most, hogy a poutonoknak, a totyogóknak is, még a gónonok gyerekeinek is, és persze, a chevra háceirának, az elemi iskolának is, elkészült a gyönyörű imnapi sátra, ponyvafalain az évszak minden gyümölcse, levele, díszek, — természetesen a „négy” szukkoti szimbólum is ott van, — három kislány jön hozzá: — Tudnál adni nekünk valamit takarót, amit nem használasz? — Mire kell az nektek? — Kérdelem.

— Mi külön sátrat csinálunk magunknak. Szabá Báruchnak is van. Kaptak egy volt függőnyt, nagy virágosat. — Nehéde, — mondták. — Remek! És... nem merjük kérni... mert a nagy gyertya-tartóidat biztosan nem adod... — Gyerekek, szerencsétek van! Odaadom a kis úti gyertyatartóimat, „Bidijuk” jó lesz!

Nagyon édes-kedves a kiccsi sátor... A kis asztaluk leterítve középen, körül a kis székek; falak kidíszítve... Az asztalon a kis gyertyatartókban égnek a lángok... — Náchon, szavta? — Ugye, nagymama? Olyan szép!... Olyan nagyon zsidó... Kol kách jehudi... — Bizony no, nem mese! f. f. m.

— Tokióba utazott Szapir miniszter. Pinchoss Szapir kereskedelem-és iparügyi miniszter Mose Bartur külügyi államtitkár kíséretében tegnap Tokióba indult, hogy résztvegyen a „Gatt” (nemzetközi kereskedelmi-és vámszervezet) október 26-án megnyíló kongresszusán, amely egy hónapig fog tartani. Szapir csak az első három napra kitűzött megbeszéléseken lesz jelen, majd hazajön és Bartur fogja vezetni az izraeli küldöttséget, amelynek tagjai Izraeli tókói követségnek diplomatai lesznek.

— Spanyol mérnökök öntözési módszereket tanulnak a Táháltól. Tegnap három spanyol mérnök érkezett az országba, hogy a Táhál vállalatnál dolgozzon és megtanulja annak öntözési módszereit. A három mérnök: Giuliano Gonzales, José Martin és Elias Vallesco hosszabb ideig marad Izraelben.

— Csád mezőgazdasági együttműködést kíván Izraellel. A csádi küldöttség, élén Tombalbaye miniszterelnökkel, tegnap látogatást tett a külügyminisztériumban. A vendégek egyórás megbeszélést folytattak Cur államtitkárral és a minisztérium magasrangú tisztviselőivel a két ország közötti együttműködés lehetőségéről, főleg mezőgazdasági téren. Felvetődött annak a terve is, hogy Csádból fiatalböröket küldjenek kibucokba és különböző gazdasági intézményekbe továbbképzés céljából.

— „MABUAV” VILLANYBOILER szerelés, javítás, 5 évi garanciával. Gyerekes vízvezetékcsere, Tel-Aviv, Sheinkla 61. Tel. 67080.

A CHUG KADIMA RENDEZVÉNYEI:

RAÁNANA MA, 8 ÓRÁKOR
Epstein Ákos előadása a Bét Háchákláim-ban (a Bank Leumi felett)
★
HERZLIA
Csütörtökön, okt. 22-ikén este 8 órakor a BÉT HÁEZRÁCHBAN Epstein Ákos előadása. Utána opera-művész-lemezek.

— Elutazott a Scarlatti zenekar. A Scarlatti olasz szimfonikus zenekar berefejezte izraeli vendégzerejét és tegnap elhagyta az országot. Izraelből a zenekar Törökországba, majd Perzsiába utazik, ahol befejezi külföldi hangverseny körútját.

* Neuländer E. szűcs, Tel Aviv, Allenby 63, II. emelet, Perzsa-és Breitschwanzbundák, nerc-és egyéb stóliák dus választékban. Legújabb modellek. Méltányos árak.

— Jeruzsálemben akart sofförvizgát tenni egy tiberiási lakos. A jeruzsálemi járásbírósg tegnap 300 font pénzbírságra ítélte Eljáhu Lévi 27 éves tiberiási férfit, aki Jeruzsálemben utazott, hogy az ottani hajtási engedély hivatalnál tegyen sofförvizgát és azt hazudta, hogy jeruzsálemi illetőségű. Minthogy a sofförjelöltek csak a saját lakókerületükben tehetnek vizgát, Lévit bíróság elé állították. A bíró kiemelte, hogy az utóbbi években elszaporodtak az ilyen esetek, mert a tiberiási engedélyhivatal tisztviselői állítólag túlszigorúak, míg a jeruzsálemiek engedelmesebbek.

A MIFLEGET POALÉ EREC JISZRAEL (Mápij) NAHARIAI TAGOZATA

Ezennel meghívjuk Naharia magyarul beszélő lakosságát az **e hó 21-én, szerdán** este 8 órakor az amidári Remez iskolában tartandó összejövetelre.
Megnyitó: **BRUCK TIBOR**
Előadó: **Dr. BUCK MKLÓS** (Haifa)
Zárószó: **VERÓ JICCHAK**

* Disztigváljunk! Csakis jó könyvtárba járjunk — „Hadash” könyvtár a legjobb. Iratkozzon be! Hajar-kon ötvenkilenc.

— Amnesztiát kap a kfar-kászemi per három elítélte. Megbízható hírek szerint három határrendőr, akik a kfar-kászemi perben elítéltek, a közeli napokban amnesztiát kap, illetve csökkentik büntetésüket. Ofer rendőrtisztnek elengedik a büntetés hátra levő részét, másik két elítelt büntetését pedig csökkentik.

— SZOBAFESTÉS és MAZOLANT a legkülönlegesebb kivételben készítenek GEIGER és GLANZ festők, Tel-Aviv, Feierberg-u. 24. és Mapu-u. 19. Telefon 10-12. 4-6-ig 27848.
— Nincs még elég bizonyíték Chasun ellen. A tel-avivi törvényszék tegnap úgy határozott, hogy a héttől elrendelt további 15 napos vizsgálati fogság letételével óvadék ellenében szabadlábra helyezik a Zorach Fluck gyémántgyáros meggyilkolásában való részvétel vádolt és 62 nap óta vizsgálati fogságban ülő Ábrahám Chasunt, amennyiben két héten belül nem nyújtanak be vádiratot ellene. A rendőrség képviselője elmondotta a törvényszéknek, hogy egyelőre még nincs elég bizonyíték a rendőrség kezében arra, hogy gyilkossággal vádolja Chasunt, de a bizonyítási anyag napról-napra növekszik.

CHUG KADIMA RÁMÁT-GÁN.

MEGHÍVÓ
szimchát-forá
estünkre, amelyet vasárnap, okt. 25-én este 8-kor rendezünk a Bét Haezrachban Bialik-u. 42., I. emelet.
Felszólalnak:
Dr. GROTTÓ MOSE a „Chug Kadima” országos és a rámtá-gáni helyi csoport elnöke. Knesset képviselőjelölt;
SALPETER JULIUS a „Chug Kadima” orsz. tanácsa és a tel-avivi helyi csoport elnöke, telavivi városi tanácsos-jelölt.
Az estén résztvesz **Dr. HERSKOVITS Fabián** a „Chug Kadima” orsz. vezetőségi tagja, rámtá-gáni városi tanácsos-jelölt.
A magyar jisiv tagjai szívesen látott vendégeink. Jelöltjeink készségesen felelnek minden kérdésre. A vezetőség.

BODOR ORTOPÉDIA.
T. A., Ben Jehuda 48/a - Fűzők, sérvkötékek, mellprotézis, plasztikbetétek mértékre, gumiharigánok, PEDICUR.
— Máász község 25 éves fennállását ünnepelte. A Petach Tikvától délre fekvő Máász szövetségi falu tegnap ünnepelte fennállásának negyedszázados jubileumát. A falu 78 alapító tagja 1934-ben két települést létesített, amelyek az idők folyamán Máász név alatt egyesültek. A faluban ma száz család él. A fő gazdasági ágak: narancstermelés, baromfitenyésztés és tehenészet.

Szerkesztői üzenet

„Egy 1 éves új olé”. Ben Cvi államelnök valóban pávát és nem fáciánt kapott Rangoonból és pávakat vitt magával Burma-ba. A szövegben sajnálatos elírás történt.

Az es... Kás

Mahdau cirkusza népbírósa adásra Kaszem tseesküvévevi fog az ezredként Kas szokásokban lusában zatokat emelvényvegi: Nisták befejtjt dí rangyos

A cirksem fogj val a bámul bidegvéri alig kétsóket. Ló oitották nok sziv mozgásba itikai há szem tálnegyedév oldal és A merén fejlemén hogy Kávesen é zászólé kormány aranykő rögzíteti kétségte dület a tának b

Az irá dul Nass gában r az elége melyek v kormány pezték. tett, hog és ezért a haláló kormány rangú tis ahogy a egykori sának, A ugyancs szisza R kivégzése éppen a tették ar végezőek irkuki é nista kif júliusi f fordulójá hogy Ka erélyeser munistál tani. Er ra rende végzését, tisztet és emberét. Ez váltó elnök v melyet v

INN
A gale nois álla koláepitk sztrájkba vizes kar jégkockák

Az ug rendelté irtását, okoznak dászszál gyárnak zás vége

A Lot rult a h letett gy téséhez. eredetile ütöközött nak biz felszólal emlékezt tagjait, vagy h származ

Az osz hivással asszonyo autót ve társi néz téztek ban, me hogy az nók gyal balesetel

Kaszem tábornok hintája

Írta: Arad Gideon

Mahdau ezredes bagdadi cirksza — az ugynevezett népbíró — újabb díszelőadásra készül. Ezuttal a Kaszem tábornok elleni összeesküvés allitolagos résztvevői fognak alkalmat adni az ezredesnek, aki egyben Kaszem sógora, hogy szökösök kedves, népies stílusában politikai nyilatkozatokat mondjon el a bírői emelvényről. Ismertebb szövegei: Nasser, az imperialiszták bérnyakosa, a hülye, felfújt diktátor, a kairói varangyos béka.

A cirkszi előadás után sem fogjuk pontosan tudni, hogy valójában kik voltak a bűmlatosan vakmerő és hidegvérű merénylők, de alig kétségs, hogy Nasser hívei körében kell keresni őket. Lövésük ugyan nem oltották ki Kaszem tábornok szívós életét, de ismét mozgásba hozták azt a politikai hintát, amelyen Kaszem tábornok immár öt-negyedéve lóbalózik a jobb oldali és baloldali között. A merénylet előtti hónapok fejleményei azt mutatták, hogy Kaszem tábornok szívesen emondana a hinta-keresztet és nem bánná, ha kormányát a „semlegesség” aranyközéputján lehetne rögzíteni, de ez a merénylet kétségtelenül ismét erős lendületet adott a kormányhíntának balfelé.

Az iraki jobboldal ma Abdul Nasser hívein kívül magában foglalja mindazokat az elégedetlen elemeket, amelyek valamikor Nuri Saaid kormányának támaszát képezték. Kaszem kísérletet tett, hogy ezeket megbékítse és ezért nem hajtotta végre a halálos ítéleteket a régi kormány tagjai és magasrangú tisztviselői ellen, mint ahogy a mai napig halogatja egykori meghitt munkatársának, Aref ezredesnek s az ugyancsak halálraítélte fasiszta Rasid el Keiláninak kivégzését. Paradox módon éppen a kommunisták készítették arra, hogy mégis kivégzéseket rendeljen el. Az iraki és moszuli kommunista kilengések, amelyek a júliusi forradalom első évfordulóján folytak le, olyan kegyetlenségekhez vezettek, hogy Kaszem kénytelen volt erősen fellépni és kommunistákat bíróság elé állítani. Ennek ellensúlyozására rendelte el 17 ember kivégzését, 13 moszuli lázadó tisztet és a régi rezsim négy emberét küldte a halálba. Ez váltotta ki a miniszterelnök elleni merényletet, amelyet valószínűleg azért le-

INNEN-ONNAN

A galensburgi (USA, Illinois állam) hárommillió s. kőlemez készítésénél 17 kőműves sztrájkba lépett, mert az ivóvízes kancsóikba nem tettek jégkockákat.

Az ugandai hatóságok elrendelték a házasok kivételével a letett gyermekek törvényesítését. A törvényjavaslat eredetileg nagy ellenállásba ütközött, azonban hatóságok bizonyították, hogy a házasságok, melyben arra kényszerítette a főrendiház tagjait, hogy soraikban is vagy harminc törvénytelen származású van.

A Lordok Háza hozzájárult a házasságok kivételével a letett gyermekek törvényesítéséhez. A törvényjavaslat eredetileg nagy ellenállásba ütközött, azonban hatóságok bizonyították, hogy a házasságok, melyben arra kényszerítette a főrendiház tagjait, hogy soraikban is vagy harminc törvénytelen származású van.

Az osztrák rendőrség felhívással fordult az ausztriai asszonyokhoz, kiknek férjeik autót vezetnek, hogy házastársi nézeteltéréseiket ne intézzék el a rohanó autókban, mert beigazolást nyert, hogy az autóban veszekedő nők gyakran okoznak közúti baleseteket.

hetett fényes nappal elkövetni Bagdad főutcáján, mert az összeesküvők, legálábbis a lakosság egy részének rokonszenvére támaszkodhattak.

MOSZKVA ÚJ VONALAT DIKTÁL

Ennek egyenes következménye, hogy Kaszem, aki erőfeszítéseket tett a kommunisták megfélemlítésére, most a hinta újabb lódulása következtében, kénytelen ismét a kommunistákra támaszkodni. Ez a párt egyébként az elmúlt hónapokban tisztogatást hajtott végre saját körében és nyilvános bünbánó önvallomások tömegével vonta vissza eddigi vonalát: a lázítást, zavargásokat kiiktatását és ezek nyomán a hatalom átvételét. Semmi kétség sem fér hozzá, hogy Moszkva diktálta az új pártvonalat, amelynek lényege: Kaszem tábornok uralmának teljes és fenntartás nélküli támogatása. Moszkva továbbra is fenntartja az arab államokban követett politikáját, hogy a nacionalista kormányokat támogatja és egyelőre nem kívánja saját híveinek nyílt uralmát.

Amikor Abdul Nasser hívei golyózáport zúdítottak Kaszem tábornokra, kétszeresen is eltévesztették a célt. Nem ölték meg Kaszemet és nem a jobboldal, hanem a kommunisták malmára hajtották a vizet.

RUBELEK — ÉS GAZDASÁGI PANGAS

De a merénylet nemcsak az iraki politikai életben uralkodó káoszra irányította rá a fényzórót. Bagdad megfigyelők rámutattak arra, hogy a gazdasági életben is zűrzavar és pangás uralkodik. Az elmúlt év alatt negyven százalékkal csökkent a termelés. A kormány ugyan a rossz időjárással magyarázta azt, hogy csak 350 ezer tonna búzát arattak az előző évi 1.1 millió tonnával szemben, de Irákban jól tudják, hogy Moszuli vidékén az állandó öszecsapások miatt nem arattak és a kalász a földeken pergett ki. Az egyetlen nagy ipari vállalat, amely még zavartalanul működik, az angol vezetés alatt álló Iraki Petróleum Társaság, amely Kaszem követelésére növelte termelését és a múlt évben 260 millió dollár jutalékot fizetett az iraki kincstárnak. Ezt a pénzt Kaszem nagyrészt szovjet tankokra és angol lökhajós bombavetőkre költötte.

Kaszem lemondott az angol-amerikai segélyről, mely évi két és félmilliárd dollárt tett ki, de ehelyett 137 millió dollárt kapott Moszkvától különböző kölcsönök és hitellek formájában. Az Irák által teljesen átvevett kisebb petróleum-finomítóknak ma 500 orosz szakember dolgozik az angolok és az amerikaiak helyett. A mintagazdaságok, kórházak, kutatóintézetek orosz vezetés alatt állnak. Ezzel szemben a bagdadi nagy amerikai könyvtár zárva van. De a múlt héten Kaszem gazdasági küldöttséget menesztett Londonba és ezen az oldalon is fenn akarja tartani a kereskedelmi kapcsolatokat. — Itt is észlelhető, hogy szeretné fenntartani az egyenlőséget, de a hinta mégis csak balfelé lendül.

ABDI TÁBORNOK — AZ ÚJ CSILLAG

Bagdadban ma senki sem meri megjósolni, mit hoz a jövő. Ha Kaszem tábornok betartja ígéretét és januárban ismét megengedi a politikai pártok működését, minden jel szerint a kommunista párt lesz a legerősebb az országban. Másrészt az elmúlt hetek eseményei azt igazolták, hogy Kaszem mellett egy második erősebb és nagybefolyású ember ke-

rült felszínre: Szálách El Abdi tábornok, Bagdad katonai kormányzója. Ő fejeverte le a kommunista milíciát, eltávolította a vezérkari hat kommunista tábornokot és lehetővé tette az antikommunista lapok újbóli megjelenését. A Kaszem tábornok elleni merénylet után Abdi csapatai vették át az uralmat Bagdadban. Abdi tábornok hívatásos katona, akinek nincsenek ismert politikai ambíciói és teljes mértékben számíthat a hadsereg háromezer tisztjének hűségére. Sokan őt tartják Kaszem esetleges utódjának és azt hiszik, hogy neki majd sikerül megállítania a bagdadi politikai hintát.

A HIDEGHÁBORÚ TOVÁBB FOLYIK

Nikita Chruscsev washingtoni látogatása óta sok szó esett a hidegháború megszűnéséről és derülő körök már a kelet-nyugati békét látták, míg a pesszimisták attól tartottak, hogy a békehangulat megnyitja a kaput újabb orosz diplomáciai offenzívára számára. Az UNO közgyűlésének fejleményei azonban azt mutatják, hogy egyik feltételezés sem helyes — a hidegháború, a küzdelem, a semleges államok és a világ közvéleményének megnyeréséért ugyanúgy folyik, mint azelőtt.

Ez éles formában mutatkozott, amikor Kína tibeti rémuralma került szóba. A Szovjetunió delegátusa azonnal fenyegette a Nyugatot, hogy ismét teljes erejével kitör a hidegháború, ha a tibeti kérdést a napirendre tűzik. Azt is megemlítette, hogy Chruscsev nyilatkozata szerint, „Eisenhower elnök erős békevágya ellenére Amerikában még mindig vannak befolyásos körök, amelyeknek érdeke a nemzetközi feszültség fenntartása.” Ennek ellenére a nyugati hatalmak napirendre tűzték a kérdést és ebben segítette őket néhány olyan ázsiai állam amely nyíltan

Nyugathoz van kapcsolva, mint a Maláj kőtársaság, Sziám és a Philippinok. A független ázsiai államok tarózkodtak a szavazástól, csak Indonézia állt a kommunista oldalára. (Bár a nyugat-barát Nasution indonéziai vézerkari főnök, Amerikától kért és kapott fejevert.) Az afro-ázsiai csoport ugyanazzal magyarázta magatartását hogy semmi értelme sincs a tárgyalásnak, amíg Kína nem tagja az UNO-nak de valójában ezek az országok szívükön viselik Tibet ügyét — csak hogy nyilván félnék Kínától. Így tehát tartózkodásukkal tetők lehetővé a nyugati javaslat elfogadását.

ÁZSIA DÖNTŐ SZAVAZATAI

Az ázsiai országok ellenkező irányban éreztették szavazataik súlyát a Biztonsági Tanácsban megüresedett helyek betöltésénél. Még a mai napig sem dönt el a verseny a Nyugat által jelölt Törökország és a Szovjetunió által javasolt Lengyelország között. Amerika minden erőfeszítése dacára sem sikerült elegendő szavazatot biztosítani a jelöltje számára, mert az ázsiai államok nem támogatták. Ekkor derült ki, hogy a Nyugat már nem tudja érvényesíteni fölényét az UNO-ban és ennek nyomán a Biztonsági Tanácsban sem fogja tudni sokáig fenntartani nagy többségét. Jellemző, az afrikai országok közvétele, hogy a Biztonsági Tanácsot bővítsék ki és adjanak megfelelő képviselőket Afrikának és Ázsiának. Egyre jobban kidomborodik az ujonnan függetlenné vált országok szavazatának döntő szerepe az UNO-ban és egész természetes, hogy a kommunista államok és a Nyugat között tovább fog folyni a versengés ezeknek a szavazatoknak a megnyeréséért. Chruscsev ezt most minden jel szerint békés módon akarja elérni de parturere Kína, nem riad vissza az ázsiai országok megfélemlítésétől és éppen ez fogja megneghezíteni a hidegháború tényleges megszüntetését.

MIT IR A VILÁGSAJTÓ

467 év óta először Ros Hásáná isteniszlelel Madridban

(Reprinted by permission from TIME, The Weekly News Magazine, copyright TIME Inc., 1958.)

A ros-hasanai istentisztelet egy órással kezdődött Madridban, de ez senki sem zavart. Mintegy 200-an gyűltek össze a Gran Via környékén lévő harmadik emeleti csarnokban és az egyik hívő ezt mondta: „Négyszázhatvan hét év óta várunk erre a napra, még néhány perc késés igazán nem számít Végülis a gyülekezet, élükön a Tórást hirdető fiatalabb tagokkal, ünnepelesen bevonult a templomba, a régi héber áldás: „Aldva legyen az Ur, mert jóságos és mert irlalma örökkévaló”. Aztán a hitközség elnöke meggyújtotta az örökmécset (egy villanykörté). Így avatva fel Madrid első hivataos zsinagógáját 1492 óta, amikor Ferdinánd király és Izabella királynő, a spanyol inkvizíció követelésére, kiűzte a zsidókat abból az országból, amely valamikor a judaizmus egyik legvirágzóbb központja volt.

A XIX. század folyamán megkezdődött a zsidók lassú visszavándorlása Spanyolországba. Az 1930-as és 40-es években többszáz zsidó menekült talált itt menedéket a náciizmus elől, kiket legújabbban marokkói bevándorlók követtek. Összesen manapság mintegy 3 ezer zsidó él Spanyolország közel 30 millió főnyi lakossága között. Az elmúlt évti-

zed során a Franco rezsim hallgatlagosan beleegyezett, hogy a zsidók istentiszteleteket tartsanak egy teremben, amelyet tulajdonosa után „Lawenda terem” nek neveztek: néha a nagy ünnepeken sikerült kibérelniük a híres Castellano Hilton hotel egyik nagytermét is. Végülis, öt évvel ezelőtt, a madridi zsidó hitközség terveket dolgozott ki egy állandó zsinagoga felállítására.

Összegyűjtöttek 40 ezer dollárt, melynek javát a be rendezésre költötték — rágyógó, tölgyfából készült falburkolatra, kézzel faragott frigszekrényre és karos gyertyatartókra. A kormány felhívatalosan beleegyezett a zsinagóga nyilvános működésébe, feltéve, ha a rendőrséget állandóan informálják tevékenységéről. Az újví felavatásán egy szolgálattelvő rendőrfelügyelő jelenlétében a zsidók ájtatosan csökölték meg a Tóra ruháját és énekeltek ősi héber imákat. Az istentisztelet után a rendőrfelügyelő gratulált Louis Ábrahám Blitz hitközségi elnöknek, kijelentette, hogy a templom dekorációja gyönyörű, mindenkiel kezelt szorított, aztán eltávozott. A szertartás során egyébként a zsidók, igen tapintatosan Istenhez fohászoltak, hogy tartsa sokáig életben Francisco Francót, a spanyol állam fejét.

Olaszországi kalandozások

Vaítóznak az idők...

Becsúsi jövet Iarvizionai léptem át (persze vonatke-rekeken) az olasz határt. Egy osztrák ur bámul ki az ablakon és a fejét csóvalja. — Mi baj van?

— Ezek az olaszok megint nagy sztrádákat és felvonulási utakat építenek Ausztria felé... Csak nem akarják megtámadni Ausztriát?

Megnyugtatom. Az olaszoknak eszük ágában sincs megtámadni Ausztriát. Az olaszoknak most jól megy. Az olaszok megélnék a veneziai lagunákból, a Palazzo Vechhio oszlopaiból, Róma köveiből és a múzeumokból. No meg a gyönyökből...

Ez egy külön fejezet lenne a latin birodalom történetében. Hogy egyszer valaki pár évtizede feltalálta a műgyöngy készítését és a csillogó, talmi holmi eladásából és készítéséből száz-ezrek, ha nem milliók élnek Itáliában. Legutóbbi itáliai kalandozásaim alkalmával (ezelőtt husz éve voltam itt utoljára) alig láttam gyöngyöt. Most a tabacchiériktől (trafikok) kezdve, a divatüzletig, az áruházaktól az utcáig, az üzleti kirakatoktól kezdve a vásári sátrakig egész Olaszországon áthömpölyög egy gyöngyfolyam, a fehérre szikrázó kristálytól, a kék, zöld, rubin, rózsaszín, ametiszt színben csillogó, műanyaggal kevert üvegekig a tengerfenék klasszikus gyöngyeit utánozó halvány mosolygó nyakékekig, s ezt a gyöngyfolyamot eszi, issza, kapkodja, veszi (és milyen boldogan) Amerika gyengébb neme, hogy még jobban csilloghasson, ragyoghasson és tündökölhessen a szürke és szegény európaiak között.

A ravasz taljánok tudják ezt. A gyöngyfolyam egyre nagyobb arányokban hömpölyög át az Atlanti Óceánra és a dollárok millióival tömi szegény Olaszország zsebeit.

En, szegény izraeli állampolgár elképedve nézem Amerika vásárlási dühét. A velencei üzletek, ahol a kis gondolkát, a színes gyöngyöket, a szalmából font tászkákat és a levelezőlapokat árulják (és hol nem árulják) állandó ostrom alatt állanak. Olaszország nem esik hasra a Dollár előtt. Nem szivbajos itt senkise. Husz esztendővel ezelőtt két dollárért lakhattott az ember a Lidón, penziónál együtt. Ma tíz dollár a penzió. Szóval nem is olyan olcsó multság. De Olaszország birtokon belül van, s a boldog amerikai megveszi a gyöngyöt, mert mi mást vehet?

A Michelangelokat, vagy Tizianokat, vagy a Laocoon csoportot a Vatikánból még sem viheti magával...

Egy utazás mindig valamilyen nagyobbarányú emlékgyűjtést jelent. Talán egy kis izgalmat is. Verőfényes délelőtt járom a Dogepalota lélegzetelállító termeit. Óriási svéd csoport hallgatja álmélkodva a vezető szavait, amikor az öregur (a vezető) egyik oldalajtóhoz vezeti nyáját.

— Es itt van hölgyeim és uraim a lejárati a velencei köztársaság régi ölbörtöneihez. Itt raboskodott meg a XVIII. század egyik leghíresebb nő csábitója: Casanova...

A hölgyek pirosak lesznek az izgalomtól.

Casanova... akinek kalandjairól ezer meg ezer könyvet írtak kétszáz év alatt...

Hát igen, nézzük csak! Lebotorkálók az alig világitott lépcsőkön. Ahogy Krudy Gyula mondaná: jó gyerekek nagyságu lakatok lógnak az ajtókon, a márványfalba illesztett rudakon, vasrács, olomrudak

mindent. Bekukkantok Casanova ur cellájába. Ő kivételes elbánásban részesülhetett. A cella nem kétszáz méter széles, hanem egy fél méterrel több. A közepén magaslat Márványoszólya. Nem valami jó alvás lehetett rajta, ahogy ezt a hídeg, kemény követ nézem.

A Dogepalotát a Sónajok hidja köti össze a néhai nőcsábász kényszerű pinceszőlakásával. Már nem emlékszem minő fortélyai szóközt meg a nagy nőhódító, talán az alatt folydogáló tengeri utcácska el tudná mesélni... Tény, hogy egy éjszaka üres maradt a cella és egy hét múlva már Belziano szépei mesélték izgatottan és reszkette a vágytól, hogy Casanova itt van, megérkezett és megszállt az egyik albergóban.

Most Amerika idősebb hölgy-korosztálya és a lázszólaló hideg, de betűről nagyon kelemen temperál északi asszonyok szívén fut át enyhe izgalom a nagy és bizony dicsó név hallatára.

A Szépség szelleme ragyog az olasz tájon. Es ez a Szépség szelleme örök. Most nem beszélék a múzeumokról, csak egy mosolyról szeretnék írni, amely ott ül a velencei sikátorok fölött és ott ragyog a Márkus tér mögött egy kis utcában egy szobor száján. A szobor Goldoni urat a komédia-író ábrázolja. Goldoni kétszáz éve halt meg, de egész Európa játsza ma is a műveit. Mi van neki belőle? Semmi. Kétszáz éve nyugszik és álmodik a föld alatt, ha ilyesmit ugyan lehet csinálni. A szobrán, a mosoly íti fölényesen a tülekedő emberáradatot.

Minek veszekedni? Elmű kell a langyos ég alatt, szeretni, dalolni, élvezni a madarak röptét és a virágok nyílását, az illatok, amelyet a nagy tenger fölől hoz hátán a szél... Ugy kell élni, mint a galambok, ujjongva, szilajon, repülni és fűródni a napsugárban...

Es ezt maguk az olaszok kitünően értik.

Mert nagy Michelangelo művészet olasz nagy, hogy szinte lemérni sem lehet es a renaissance mestere olyan alkotásokkal léptek meg a világot, amelyeket újabb századok legmeglepőbb raffineriáival sem lehet utánozni... — de az sem egy utolsó művészet, ahogyan a „dolce far niente” népe a legfinomabb eszközökkel feji hatalmas barátját, a gazdag Amerikát.

Az idők változását tegy jobban a római repülőter mutatja, ahol négypercenként száll fel vagy le egy-egy óriás gép. Akkor a forgalom, mint itt nálunk a Tácháná Merkáziton, Julius Cesar szobra mellett állván, nézem a Braziliából, Canadából, Ausztráliából érkező csodálatos madarakat, amelyek gyomrából 100-150 ember néz le az örök és örökké újuló Városra. Állók a szobor előtt s pillanatra elrévedeznek; vajon, hol tart majd az emberiség újabb kétezer év múlva?

PESTI MINDENFÉLE

A zsugori ember azért von meg magától mindent, hogy legyen neki. A gondolkodást is meg lehet szokni. Féj attól, aki fél. A bűnös embert is megkísérti az erény. Nem igaz, hogy X halálán. Jól emlékszik minden jócselekedetre, amit másokkal tett. A zene megnyugtató ember, viszont nagyon fontos, hogy ne idegesen hallgassunk zenét.

MARSHALL TÁBORNOK

az egyetlen ember, akitől Sztálin autogrammot kért

A napokban elhunyt George Catlett Marshall tábornok, már életében legendás figura volt. Truman elnök jónéhány évvel ezelőtt a „legnagyobb élő amerikai” büszke címevel ajándékozta meg. Marshall elért csaknem mindent, amit egy katona elérhet, sőt még ennél is többet, hisz 1953-ban még a béke Nobel-díjat is megkapta, mely után egy másik nagy hadvezér — Churchill — hiába vágyakozott. Sokan nem nézték ezt jó szemmel, mondván, hogyan lehet a béke nagydíjat egy katoná-

Irta: **Dr. Feuerstein Emil**

nak adományozni? Marshall azonban természetesen nem találta. Sok hivatalos vi-selt, többek között ő volt az **American Battle Monuments Commission**, azon bizottság elnöke, mely szerte a világon emlékműveket állított az elesett amerikai katonák emlékére. Így tehát — mondotta Marshall — állandóan figyelemmel kísérem azokat az áldozatokat, melyeket hozának a béke oltárára hazott.

MARSHALL MEGHIUSÍTOTTA CHURCHILL TERVET

Marshall élete gazdag volt eseményekben, diadalokban, nemcsak katonai, hanem diplomáciai téren is. Nevét beírta az emberiség történetébe, mint annak a segélynek a kezdeményezője, melyet róla neveztek el. Ő nemcsak az amerikai hadsereg főparancsnoka, hanem az egyesült népek első katonája volt, kinek nevéhez igen sok történelmi döntés fűződik, de ezenkívül a legfon-

tosabb diplomáciai feladatokat töltötte be. Marshall nemcsak hadügyminiszter volt, hanem külügyminiszter is. Élete munkáját mégis a béke Nobel-díjjal koronázta meg, melyet éppen akkor kapott meg, mikor azt Churchillnek akkor „csak” az irodalmi Nobel-díjat ítélték oda. Churchill nagyon szerette volna harcos életét a béke angyalaként befejezni, ezt azonban Marshall megghiúsította.

AKIT 32 RANGIDÓS TÁBORNOK FEJE FELELT

Marshall volt az első katona az Egyesült Államok külügyminiszeri székében. Ő azonban olyan katona volt, aki annyira benne gyökeresedett hazája demokratikus hagyományaiban, hogy az egyenruhás emberek iránti amerikai bizalmatlanság egy szisszenése sem nyilvánult meg, amikor külügyminiszternek kinevezték. Akkoriban szívesen emlegették, hogy Marshall nem a westpoint-i katonai akadé-

miából került ki, ahol természetesen a katonai rangosztályozás szelleme dominált, hanem a sokkal szerényebb Virginia Military Institutból. Azonkívül az a tény, hogy Marshall Roosevelt legintimébb katonai bizalmasa volt, aki őt nem kevesebb, mint harminckét rangidős tábornok feje felelt nevezte ki főparancsnokká, a bizalom glóriájával övezte.

MARSHALL ÖNÁLLO, ERŐS JELELEM

Marshall tábornok önálló, erős jellem volt. Nem volt klikkember és nem lehetett se jószág, se ravaszság, se fenyegetéssel bármire rábeszélési. Ezt többek között az a tanulmány is bizonyította, melyet egyévi tartózkodás után, mint Truman tevénytartalmu megbízottja, a kínai helyzetéről írt. Ez a tanulmány önálló észjárás bizonyítéka volt, mely érveivel és megállapításaival éppoly kevésbé kereste a kommunista-falók kedvét, mint ahogy

nem akart a nemzetközi kommunista mozgalom amerikai híveinek kedveskedni. Akárcsak Stilwell tábornok, a burmai hős, Csang Kai Sek tábornok környezetének viselkedésétől megundorodva tért vissza Amerikába. Az amerikai néphez intézett beszámolójában a leggyengébb kínai elem, a liberálisok, pártjára állt, így tehát a demokrata kisebbség mellett tört lándzsát, s hasonló felfogásról tett tanúságot a görög és a spanyol kérdésben.

GYŐZÖTT CHURCHILL ALLASPONTJA FELETT

A második világháború folyamán Marshall lassan és megfontoltan dolgozott, mindig egy nagy konstruktív tervből kiindulva. Ő volt az, aki még 1941 decemberében az egyesített vezérkarok washingtoni ülésén a szövetséges vezérkarok egyetemes vezényletét követelte és kidolgozta. Nem volt könnyű a helyzete az angolokkal szemben. Amikor megkísérelte a normandiai invázió kiterjesztését, az angolok állandóan ellenérvekkel állottak elő. Csak nagynehezen sikerült Marshallnak Churchill kedvence Balkán-offenzíva tervét le-

hengerelni a csatornán át indítandó offenzíva javára. Churchill sosem volt Marshall barátja, mintha valahogy érezte volna, hogy majd később, 1953-ban, akkoratlanul borsot tör az arra alá és elcsúpi előle a béke Nobel-díjat. Ralph Ingersoll az ismert amerikai haditudósító, leír „TOP SECRET” című könyvében egy becsületét Harry Hopkins-sal Roosevelt bizalmasával és elmondja, hogy Marshall volt az egyetlen katona az egész világon, akinek befolyásától és érveitől Churchill rettegett.

AZ EGYETLEN EMBER AKITŐL SZTÁLIN AUTOGRAMMOT KÉRT

Amikor Roosevelt annak idején angol politikai szempontokra való tekintettel, rá hagyta magát beszélni az északafrikai invázióra, azt Marshall teljes sikerrel hajtotta végre. Sokáig küzdött a terv ellen, mert ellenezte az olaszországi hadjáratot, mely az invázió egyenes folytatása volt. Marshall tábornok, ha valamilyen parancsot kapott, mely felfogásával ellenezett, akkor is becsületesen végrehajtotta. Külügyminiszeri állásában és megmutatta katonai ismeretét, azonban eltitkolt katonai becsvágyát. Az oroszok igen nagyra becsülték. Ő volt az egyetlen ember, akitől Sztálin autogrammot

kért. Thomas F. Reynolds, a Chicago Sun riportere írta, hogy azon a banketten, melyet Churchill adott Potsdamban 1945 augusztusában, Sztálin egyszerre felállt és a menükártyával a kezében az asztal körül Marshallhoz ment és a jelenlevő orosz és angol vezetők főkörök legnagyobb ámulatára arra kérte Marshallt, hogy írja alá nevét...

KEREK EGYMILLIÓ DOLLÁRT IGÉRTÉK EMLÉKIRATAIÉRT

Marshall nem volt barátja sem a barátokozó vályve-regetésnek, sem az intrikáknak. Tartózkodó udvariassága mögött tárgyilagos óvatosság rejtett, mely minden elisített lépést, de egy-

ben minden előítéletet is kizárt. Ragyogó emlékezőtehetsége volt, még a legkisebb katonai részletek iránt is, azonban igen gyakran megesett — mint barátai mesélték — hogy elfelejtette a közeli munkatársai nevét is. De Weerd írta az amerikai **Infantry Journal**-ban: „Megtörtént, hogy így szólott az ordonáncához: Hívja ide ezt és ezt, maga már tudja, kit gondolok, azt a villogó szemű embert. Mac-Carthy ezredest, a vezérkar titkárárt mindig Mac Cartneynak mondta és Mr. Nasont, a gyorsíróját, állandóan Mr. Masonnak hívta. Előnye volt, hogy sose

felejtette el azokat, akik vele dolgoztak és gyakran megdicsérte alárendeltjeit olyan teljesítményekért, melyeket tulajdonképpen maga csinált. Szegény ember volt, Amerikai kortársaival ellentétben, ő az egyetlen amerikai diplomata és katona, aki nem között emlékezőeseket. Amikor 1951-ben ott hagyta utolsó hivatalos állását, mint külügyminiszter, felfedte, hogy egy nagy amerikai kiadóvállalat kerrek egymillió dollárt ajánlott fel neki visszaemlékezéséi megírásáért. Erről így nyilatkozott: — Valószínűleg én vagyok az egyetlen amerikai, aki visszaütött egymillió dollárt... Tetteim beszélnek magukért és nincs mit hozzáfűzőm, pletykákon kívül, erre pedig még egymillió dollárért sem vagyok hajlandó...

KERESZTREJTVÉNY 586

1	2	3	4	5	6	7	8
		9	10				
11		12				13	
	14		15			16	
17	18	19	20		21	22	
23		24			25		
26					27		
28					29		30
31			32	33		34	
			35			36	
37			38				39
		40	41			42	
43				44			

FÖLDRAJZ

Vízszintes: 1. Portugál gyarmat Afrikában. - 5. A föld legnagyobb félszigete. 9. Ékezettel: aki fülig szerelmes. 11. Rangjelzés. - 12. Város Jáva szigetén. - 13. Kis patak. - 15. Pontos előírás (D=R). 17. Ékezettel héber tölgyfa. 20. ...gara, vízese. 21. Vissza: Schleswig-Holstein fővárosa, kikötő. 23. A föld második leghosszabb folyója. 25. Brit sziget a Földközi-tengerben. Székhelye: La Valetta. 26. Ázsia legnagyobb sivataga. 27. Szamóca. 28. Vegytan. 29. Izraeli hegy. - 31. Csehországi cipőgyár, kiverve. 32. A. B. I. 34. Művészeti ág. 35. Küzdőtér. - 37. E napon. 38. Az USA egyik déli állama. 39. Irány. 41. Héber átkelőhely, komp. átkelés. 43. Európa legnagyobb területű tava. 44. A pirenuszi félsziget latin neve.

NYEREMÉNYKÖNYV
Courteline: AKTAVAR

Függőleges: 1. Irákhöz tartozó kikötő, az iráni petróleumvezeték végállomása. 2. Angol menni. 3. Trópusi küszönővény. 4. Dávid király egyik fia. 5. Anekdotá. 6. Síkság. 7. Széles. 8. A fekete kontinens. 10. A népus birodalmának fővárosa. 14. Ceylon fővárosa. - 16. A Nagy Szunda-szigetek harmadik legnagyobb szigete. 18. Fásított terület. 19. Szivati táj Egyiptom és Szundia északi részén. 21. Bolívia fővárosa. - 22. Héber ujonc, 1-2-ik betű felcserélve. 24. Héber számértékben a. m: 300-10-1. - 25. Héber halott. - 28. Izraeli hegység. - 30. Illatos kerti virág. 32. Ékezettel héber síkság, pusztaság, sivatag. - 33. Halban gazdag tó Észak Finnországon, a Lappföldön. 35. Vissza: ünnepi öltözet, diszruha. 36. Vissza: héber szinpad, emelvény. - 40. Héber tanu. 42-44. Felvigyázó.

A tel-avivi mozik heti műsorából:

SOME LIKE IT HOT — Chen mozi
Ragyogó amerikai bohózat két zenésről, aki a válság idején, a munkanélküliség napjaiban női ruhába bújva talál elhelyezkedést egy női zenekarban. A két fiatalember kéyszerű női mivolta a nevetés forrása. Marilyn Monroe, Tony Curtis és Jack Lemmon szórakoztatják a nézősereget ebben a brilliáns Billy Wilder komédiában.

RELUCTANT DEBUTANTE — Eszter mozi
Angol komédia egy tizenhét éves-úrilány társadalmi szerepeltetésével kapcsolatos bonyodalmakról. A színészi játék nagyszerűsége teszi vonzóvá a filmvígjátékot. Főszereplők: Rex Harrison, Sandra Dee és a közelmúltban elhunyt nagyszerű angol színész: Kay Kendall.

LES TRICHEURS — Hod mozi
A párizsi egzisztencialista ifjúságról, bomlott életéről, reménytelenségéről, nihilizmusáról szól ez a magasírtetési művészi filmretek, mely oly hatalmas sikert aratott szerzte a világon.

TEMPEST — Ofir mozi
Az ismert Pucacsov-féle lázadás megrázó történetét dolgozza fel ez a nagyvonalú filmretek, melynek történeti magját Puskin írása képezi. A nagyszerű film főszerepét Van Heflin játssza. Remekbe-szabott alakítást nyújt még Silvana Mangano.

CABIRIA ÉJSZAKAI — Sderot mozi
Az 1958-as esztendő Oscar-díj nyertes remeke, ez a Fellini film, mely Izraelben is olyan nagy sikert aratott. Giulietta Massina a főszerepben.

A DIKTATOR — Tchélet mozi
Ismét látható Tel-Avivban a chaplini életmű egyik legkiemelkedőbb alkotása, a Diktátor. A Hitlert és Mussolinit parodizáló filmretek nagy élménye a nézőnek.

MAJOMSZERETET

Irta: Dr. Körösy Ferenc

Az ember igazán azt hinni, hogy a szeretet nem kísérleti téma. A University of Wisconsin bátor kis pszichológus csoportja, Wageman, Harlow és Zimmerman mégis megpróbálták mit lehet kihozni belőle. Érthető módon nem emberen kísérleteztek, hanem gyorsan fejlődő, intelligens kis Makakó majmon, annak is a gyereken.

Azt vizsgálták, hogy az anyátlanul apátlanul felnövekvő kis Makakó kölykök hogyan reagálnak, ha különböző fajta anyapótlékokat nyújtanak nekik. Lényegében kétféle anyapótlékokat szerkesztettek, mind a két részsut felfelé emelkedő, körülbetűl majomanyányi dróthenger volt a tetején elég durván utanzott majomfejével és cuccival a testén. A különbség csak az volt, hogy az egyik fajta pótlánya teste csak dróthálóból állott míg a másik fajtaét bevonták puha szövettel.

A majom elég intelligens állat ahhoz, hogy könnyen észre lehessen venni rajta ha jól vagy rosszul érzi magát. Kár, hogy az Új Keletben nem reprodukálhatjuk azt a fényképsorozatot, amely több helyen, például a Scientific Americanban és a Science-ben megjelent ezekről a kis állatokról, egyenesen megható hogy milyen odaadással csüggenek a műanyán és milyen reménytelen kétségbeeséssel vetik magukat a földre ha anya nélkül érik őket valamilyen „műellen-ség.” És milyen édes „hucpá”-val kezdik el kikapasz-talni a műellen-séget ha a műanya keblén magukhoz tértek. Aki hozzáfér nyilvános könyvtárakban valamelyikéhez e két folyóiratnak nem fogja sajnálni a fáradságát.

Talán a legérdekesebb eredmény az volt hogy a ragaszkodás nem annyira attól függ, hogy „ki” táplál a kölyköt hanem attól, hogy kihez esik jól hozzá-simulni. A ragaszkodás leg-egyszerűbb mértéke az volt, hogy a drótos és a szövets műanya* közül melyikhez szaladtak oda, melyikre másztak föl és tapadtak hozzá ha választásuk volt. Határozottan a szövettestű műanya győzött, még akkor is ha a kölyköt rendszeresen a konkurrens drót vázon táplálták. Nem tanulták meg a dialektikus materializmust, nekik a puhaság fontosabb mint az évs. Vagy talán csak mint a hála? Ez már jobban stimmelne. Mindamellett a drótanya is jobb volt a semminél és bizonyos száze-lékben őt is választották.

Rendkívül meghatóak azok a fényképek melyek szokatlan, új tágas ketrecben, de elhagyottan mutatják be a kis állatokat néhány indifferens tárgy között de pótlánya nélkül. Fél, sarokba húzódik, földre veti magát és szinte görcsbe merevül. Ha hozzá-férhet valamelyik anyához, rögtön felmászik rá, átöleli, és mikor megnyugodott lassan lassan visszamerészkedik az ellenséges „világba” hogy lépésről lépésre megismerkedjék vele és meghódítsa. Szóvetánya előnyben.

Még tragikusabbá válik a helyzet ha indifferens tárgyak helyett olyan szörnyű-ségeket raknak melléjük

mint egy felhuzható dobogó mackó vagy valami csunya nagy játékvárt. Ezek elől pánikszzerűen futnak el és megfelelő ravasz plasztik utvezetőkkel úgy lehet be-rendezeni a ketrecet, hogy különböző mértékben meg kelljen közelíteniük az ellenséget ha egyik vagy másik műanyához akarnak menekülni. A szóvetánya kedvéért nagyobb rizikót vállalnak, ha kell kissé közelebb mernek menni a fe-nevadhoz.

Másik kísérlet az volt, hogy átlátszatlan ketrecbe tették őket melynek egy ablakát gombnyomással ok maguk tudják nyitogatni. Így annyiszor néztek ki a világba ahányszor kedvük támadt. Az ablak elég pedig felváltva semmit, drótanyát, szóvetanyát, indifferens tárgyakat sőt eleven majmot tettek. Az eleven majom győzött hars concours, az ő kedvéért nyitották ki leg-gyakrabban az ablakot. Utána a szóvetanya majd a drótanya következik.

Ismét más elrendezésben egy műüt végére tették a kis majmot úgy hogy a háta mögött volt egy kukkó-létkben nem reprodukálhatjuk azt a fényképsorozatot, amely több helyen, például a Scientific Americanban és a Science-ben megjelent ezekről a kis állatokról, egyenesen megható hogy milyen odaadással csüggenek a műanyán és milyen reménytelen kétségbeeséssel vetik magukat a földre ha anya nélkül érik őket valamilyen „műellen-ség.” És milyen édes „hucpá”-val kezdik el kikapasz-talni a műellen-séget ha a műanya keblén magukhoz tértek. Aki hozzáfér nyilvános könyvtárakban valamelyikéhez e két folyóiratnak nem fogja sajnálni a fáradságát.

Mindezek a kísérletek úgy zajlottak le, hogy táplálkozásuk és így testi fejlődésük is kifogástalan volt. Azonban idegenszerűk stá-bilitása különbözött a szer-int, hogy mennyi szeretet, vagy mondjuk inkább „szere-thetőt” kaptak.

Ha „elválasztották” őket anyjától és hetekig nélkül-éltek, lassanként megie-ledkeztek róla. De sokkal tovább emlékeztek a szóvetanyára mint a drótanyára, sokkal hosszabb elkülö-nítés után is örömmel másztak fel rá újra.

Ez eddig néhány év munkájának eredménye és igazán váratlan, hogy ennyire absztraktnak látszó témá-hoz mégis csak közelebb le-hetett jutni jól átgondolt kísérletekkel. Az első eredmény is váratlan, ki hitte volna, hogy a puha tapintás, melynek az adott kör-ülmények mellett semmi reális életmódot szerepe nem volt fontosabb mint hogy kitől kap az ember, — pardon, a majom, enni. Nyilvánvaló, hogy még sok ér-dekes eredményre lehetünk elkészítve és őszintén szere-ncsét kell kívánnunk a szellemes kísérletezőknek.

Es mondta...

...egy francia pincér egy amerikai turistáknak:
— Monsieür, különleges árengedményt adhatunk, ha nem ragaszkodnak hozzá, hogy franciául adják fel a rendelésüket.
...egy kisfiú az apjának:
— Ugyan, elég barátom van. Nem lehetnél inkább az apám?
...egy filmsztár:
— Ő borzasztóan művelt! minden témával képes az embert untatni.
(Reader's Digest)

AZ 583. SZAMU KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE

Vízszintes: 1. CALLAS, 5. CAZALS, 12. ORMANDI, 35. BASEL, 38. SEGOVIA, 43. ELEGIA, 44. MORINI.
Függőleges: 1. CARUSO, 5. CINKA, 8. GILLELS, 10. PAUL ROBESON, 14. SERVAIS, 16. CASSADO, 28. PEERCE, 30. SZIGETI.

UJ KELET REJTVÉNYPALYAZAT-SZELVÉNY 586

Név: _____
Cím: _____

Berna

Bernard mult heten éves korában járt Bernben. Berensont tegorába nem tulyázi. Nég 90-ik születésű újságírók, az világon azt is magyaráznt pen „ki ő és zája”. Azt ir „a múkritik „egy klasszik ber”, a „vilá- embere”, a plus ultrája”, a ról nemrégí könyv pedig „nagyobb na amerikai m tésére, mint Diszkrimin két, már fia harvardi es dezték. Ist ajándék volt csak művész szakmává. Az olasz ren nyek katalo kiértékelésé lalkozni abt amikor ezek ket gazdag jószáma vás kor alapozta. „A Renaissai cím alatt ő tanulmánya, és mégis g gos stílusba lágírívúv te Berenson niában szüle jádból szárm mekkorában ritán nevel Tiz esv vol kívándoroita ba, ahol a egy újabb. Mint a Ha növendéke, vitt szigor tetni, amiko rávill megri vallig megn ravagás viselni. Más áktársai bí volna a ha azonban ze tek. Miköz meg Horati kóztak, Bere letesen meg és szanszkri hogy volt-e azelőtt, va azonban, h befejezése u gyűjtötték rogy tovább ra Európá Néhány h ban kiábr Ugy tünt, semmiféle val nem f vándorol né képeket né kor 'skola mondtak hogy csodála fel a poronc gitségére. Isabella s — Mrs Jack elragadón dag nő v hányt mind egy negyed ránkóztatta sével a pur és aztán e zeummal a és engeszt mely több tükü, tóké őszeválogat tartalmaz. res vacsor már diákko nagyogó sz Mint Be gyelenremé hmdta az vágyat és — és ami a kában ritka — megérte pek tanuló nevezhető vállalta ehé Berenson mányutjáná sát, amit a zettett vissz gatta ki M vezegát. m égenvezet zenze kat múzeumaiba

Bernard Berenson csodálatos élete

Bernard Berenson a múlt héten halt meg 94 éves korában, firenzei világiában

Berenson semmiféle kategóriába nem lehet beskatolozni. Negyven évvel ezelőtt, 90-ik születésnapján írók, újságírók, művészek az egész világon azt igyekeztek megmagyarázni, hogy voltaképpen magyarázni úgy kell, hogy „ki ő és merre van hazája”. Azt írták róla, hogy „a műkritikusok hercege”, „egy klasszikus kultúrára építő, a világ legolvasottabb embere”, a műértők non plus ultrája”. A műgyűjtők nemrégiben megjelent könyv pedig úgy véli, hogy „nagyobb hatása volt az amerikai művészeti fejlődésére, mint bárki másnak.”

Diszkrimináló szépezzékét, már fiatal korában, a harvardi egyetemen felfedezték. Istennadta, költői ajándék volt ez, amit nemcsak művészetté, de üzleti szakmává is kifejllesztett. Az olasz renaissance festmények katalógusával és kiértékelésével kezdett foglalkozni abban az időben, amikor ezeket a műkincseket gazdag amerikaiak hajószármára vásárolták fel. Ekkor alapozta meg vagonját. „A Renaissance olasz festői” cím alatt összegyűjtött tiz tanulmány, amelyet tudós és mégis gyönyörűen világos stílusban írt meg, világhírűvé tették.

Berenson 1865-ben Litvánia szülőföldjén, Rabbis családból származott és gyermekkorában szigorúan puritán nevelésben részesült. Tíz éves volt, amikor szülei kivándoroltak New Englandba. Ahol a puritánizmusból egy újabb dózist kapott. Mint a Harvard egyetem növendéke, talán a túlzásba vitt szigor ellen akart tűntetni, amikor gondört háját végig megmozdította és extravagáns ruhákat kezdett viselni. Más iskolákban diáktársai biztosan levágták volna a haját, Harvardban azonban szeméremtisztelet. Miközben iskolatársai még Horatius ódáival bírköztek, Berenson már tökéletesen megtanult görögül és szanszkritül. Nem tudom, hogy volt-e precedens erre azelőtt, vagy azóta, tény azonban, hogy tanulmányai befejezése után iskolatársai gyűjtötték össze a pénzt, hogy további tanulmányait Európába utazhasson.

Néhány hónap alatt azonban kiábrándultak belőle. Ugy tünd, hogy Bernard semmiféle komoly munkával nem foglalkozik, csak vándorol Európában és a képeket nézi. Ekkor, amikor iskolatársai már lemondtak „befektetésükről” egy csodálatos új barát tűnt fel a porondon és sietett segítségére.

Isabella Stewart Gardner — Mrs Jack Gardner — egy elragadóan szép és duszgadó nő volt, aki fitymet hányt minden konvenciónak, egy negyedszázadon át botránoztatta meg viselkedésével a puritán bostoniakat és aztán egy gyönyörű múzeummal ajándékozta meg és engesztelte ki őket, amely több millió dollár értékű, tökéletes műértéssel összeválogatott mesterművet tartalmaz. Mrs. Gardner híres vacsoráiban Berenson már diákkorában állandó és nagyogó szíjára volt.

Mint Berenson, ez a fi-gyelemreméltó asszony is, imádkozta az életet, a kaland-vágyat és a művészeteket — és ami akkoriban Amerikában ritkaságszámba ment — megértette, hogy a képek tanulmányozása nem nevezhető téletlenségnek. O-válalta ehát — egy évre — Berenson további tanulmányútjának finanszírozását, amit az esztéta úgy fizetett vissza, hogy ő vállalta ki Mrs. Gardner ter-vezett múzeumának kép-nyagát. Ezenkívül, mint idegenvezető működött Firenze katedrálisában és múzeumaiban és fázadozó-

saiért személyenként egy lí-rát vett a turistáktól. Boldog élet volt, de Berenson nyugtalanította a lelkiismerete és többre vá-gyott. Ekkor kezdett hozzá hatalmas tudományos munkájához: a középkori nagy firenzei festők összes műveinek felkutatásához, rendezéséhez, osztályozásához és műbirálatához. A munka 10 évet vett igénybe, amelynek során részjárt a világ minden részét ahol firenzei származású műkincsek voltak találhatóak. A mű két óriási kötetet tett ki és csak 355 példányt nyomtattak ki belőle. Mégis egy kis va-gyont hozott és megalapította Berensonnak, mint a kor egyik legeminekebb műkritikusának hírnevét.

Berenson, akit már ebben az időben — tehát mintegy félévszázaddal Brigitte Bardot megszületése előtt — „B.B.”-nek becéztek, egy-idejűleg négy kisebb könyvet is írt, amelyek a világ első esztétikai „bestsellerei”. Ezek a tizenharmadiktól a tizenhatodik századig terjedő nagy olasz festőiskolák legragyonzóbb kézikönyvei. „A művészet legfőbb felada-ta — tanítja könyveiben — hogy élénkben tudatosítsa bennünk a valóságot. A mű-vészet észleltet bennünket az élet értelmére és szépsé-gére. Mászóval a művészet célja az élet kiteljesítése. Egy igazán nagy képet nemcsak szemünkkel élvezzük, de érezzük aikatát, a meg-festett személyek vagy tár-gyak súlyát és mozgását is. Ily módon élénkben tudatosítjuk őket, mint a valódi tárgyakat”. Berenson szem-reint egy képművészeti re-mekmű valami vallásos áhi-tathoz hasonló transzba ejt-heti a nézőt, mint az igazán nagy költészet a hallgatót.”

Evek óta nem láttam B.B.-t, de aznap, amikor ebédre voltam nála hivata-los, testben és lélekben még nagyon fiatalnak találtam. Noha kilencvenedik évéhez közeledett tisztá, két szeméből még ugyanaz a csil-logó fény szikrázott, mint valaha. Tisztelet és bámu-latot keltő jelenség volt ez az alacsonytermetű, töré-keny ember, makulátlan ru-hájában és kis fehér sza-kállával, amelynek minden egyes szálát, mintha ragyo-góra fényesítve illesztették volna helyére.

Berensonnak világlete-ben olyan szerencséje volt, ami csak keveseknek jutott osztályrészül: csak élvezte és tanulmányozta a szepet és miközben kiélte magát ebben a két szenvedélyében — meggazdagodott.

„Nem emlékszem rá, hogy valaha, akár egyetlen órát is dolgoztam volna kény-szerből — mondotta. — Az egész életem egyetlen éve-zet volt.” Szerencsésében fontos sze-repet töltött be Joseph Du-veen, egy másik egyedülál-ló egyéniség, a mesésen ügyes, merész és gazdag műkereskedő, aki éppolyan alaposan ismerte az ameri-kaai műgyűjtőket, mint Be-rensont a képeket. Pontosan tudta ki mit akar vásárolni és milyen árat hajlandó fizetni — megfelelő rábeszé-lés esetén.

De, ami a képek értékét illeti, Duveen becslése nem volt mindig megbízható. Egy festmény, amelyért J. P. Morgan esetleg egy ha-

almas összeget fizetett vol-na, szemében olyan pénz-ügyi szépséggel bírt, ami megszüntetett előtte minden kétséget a mű minőségét, vagy nitelességét illetően. De a gazdag műgyűjtők leg-alább olyan jól ismerték Duveent, mint ahogy Du-veen ismerte őket; mindkét félnek szüksége volt tehát egy szakértő segítségére, a-kinnek integritása vitán felül állt.

Berenson 1906-ban ismer-kedett meg Duveennel és huszonöt éven keresztül dol-goztak együtt a képek kivá-logatásában és hitelesítésé-ben. Ez a felhívatalos tár-sasviszony nem mindig folyt simán. Néha egy félmillió dollár különbséget jelentett, ha kiderült hogy az eladá-sra ajánlott képet a valóság-ban nem az a régi mester festette, akinek tulajdonitot-ták. Ilyen esetekben Beren-son integritása gátló körülménynek bizonyulhatott.

Társasviszonyuk pont egy ilyen eseten burult fel. Gi-orgione, a XV. századbeli festő, a nálánál sokkal hí-resebb Tizian mestere fiatal-on halt meg és aránylag kevés képet hagyott hátra. Tizian 99 évet élt és az utol-só órájait festett; ennélfo-gva képei, bár drágák, még-sem ritkaságok. Duveen tud-ta, hogy Mellon, az ameri-kaai milliomos régóta szeret-ne egy Giorgionet és egy angol lortó 500.000 dollár-ért megvett egy festményt, amelyet általában Giorgio-nak tulajdonítottak, de a-melyet Berenson egy korai Tiziannak minősített. Mel-lon elvben már hajlandónak mutatkozott 750.000 dollárt fizetni érte, de előzőleg szem-élyesen akarta kikérni B.B. véleményét. Berenson hazavitt a képet és végte-len türelemmel napokon át tanulmányozta, de képtelen volt véleményét megváltozt-atni. Duveen ezt értésnek vette, meghozta végeles-nek. Társasviszonyuk ezzel véget is ért.

Számtalanszor előfordult, hogy B.B.-t egyetlen kép mi-att hívták át Európából A-merikába. A mestert mun-kában látni felejtethetlen élmény volt. Miközben Du-veen és a potenciális vevő odakin várakoztak, Beren-son egy tökéletesen világi-tott szobában a festmény-nyel „tanácskozott”. Mesé-lik, hogy a szembesítés el-ső pillanatában valami hi-deg borzongás futott át raj-ta; ilyenkor mindig a sálját kérte.

Arca eleinte mindig gú-nyos, cinikus és teljesen ne-gatív kifejezést öltött. A képet egy óriási nagytö-űveggel szokta megvizsgá-ni. „A döntő kritérium — mon-dotta — az érzés”. Es foko-zatosan, néha csak több nap eltelte után valami rokon-szenves vonalom fejlődött ki közötté és a kép között. Birálatai a tudás és a meg-érzés csodálatos harmoniá-ját tükrözték vissza.

A hosszú és boldog évek során, amelyekből Berenson élete állott, a „műkritiku-sok hercege” ősrégi firen-zei villáját a világ egyik legértékesebb képgyűjtemé-nyével ékesítette fel. Óriási könyvtára 50 ezer gondosan válogatott kötetet tartalma-zott és az agg mester ezt tartotta alete legbűszkébb teljesítményének. Egy egész sereg fényképező foglalko-zott és a nagy európai festmények fényképeit is gyűjtötte.

Villáját, amelyet valami-kor 1724-ben egy firenzei arisztokrata család épített, egy olasz kert vett körül, amelynek szépségében úgy gyönyörködött, mint a ké-peiben. Ebben a környezet-ben élte B.B. — az olaszok il Bibi-nek becézték — gon-dosan szabályozott életét. A téletlenséget a leggyűlölte-sebb bűnnek tekintette.

Hát órákor ébredt. Reg-gelijét a karkötőrájával egy-ütt hozták be, amelyet kissé megmelegítettek, mi-

Örségváltás a külügyminisztériumban

Irta: Dán Ofry

Az idén véget ért az izrá-eli külügyi szolgálattal kezd-ti, Bőresít korszaka. Az ala-pokat lefektetett titánok nagy része hazatért idegen-ből, mások most csomagol-ják Jeruzsálemben a bőrönd-öket, — mélyreható átcsor-posítás indult Golda Méir irakkos hadseregében.

Szinte naponként helye-znek át követési attasékat, titkárokat, tanácsosokat, konzulokat és követeket az 55 országban képviselt Iz-ráel egyik, vagy másik ör-helyéről. A külügyminisz-térium több, mint 370 dolgo-zót számláló jeruzsálemi fő-hadiszállásán is számos új név kerül a vezető tisztvi-selők jegyzékére.

HA GOLDA NEM VÁLLALJA

Lényegében mindez kise-rő jelensége annak az alap-vető folyamatnak, ami Aba Evtan, Eljáhu Ejlátot és Jákov Curt visszahozta az országra.

Megfelelő hivatalt kellett találni a multjuk, érdemeik és képességeik alapján nem ok nélkül sokat váró „hármast” tagjainak akik eddig a három nyugati nagy hatalom fővárosaiban kép-viselték Izráelt.

Aba Evtan e pillanatban semmiféle fejfájást nem okoz a Kirja embereinek. A volt washingtoni nagykö-vet és UNO-főmegbízott ki-vált az állami szolgálatból, teljes erővel vetette nagy súlyát a belpolitikai küzde-lem színterére. Aba Evtan-tulnott a külügyi szolgálattal.

EJLÁT KETTŐS FELADATOT KAP

Eljáhu Ejlát volt londoni nagykövet, aki a mult-ban az izráeli diplomácia második számú csillagának számított, sokkal több fej-törést okozott a... hazatérés korszakában. Eredeti-leg ő is a politikai életbe kívánt átlépni, de házelőki jelöltségének zátonyrafutá-sa után „visszalépett” és megfelelő beosztást kért.

Egyszerű szavakkal ez azt jelenti, hogy Ejlátot itt-hon csakis a külügyminisz-térium államtitkári címe eldithette volna ki. Min-den más feladatkör a „le-csuszás” látszatával egyen-értékűnek tűnt a tömeges előléptések szakaszában.

JÁKOV CUR AZ ÚJ KÜLÜGYI ÁLLAMTITKÁR

Jákov Cur volt párizsi nagykövet számára három lehetőség bontakozott ki. Vagy a Szochnut vezetősé-g, vagy a Keren Kayemet igazgatótanácsa fogja ké-pezni további működésének keretét. A harmadik ut a külügyminisztérium állam-titkári székéhez vezet.

A jelenleg hivatalosan he-lyettes államtitkári rangot viselő Cur — bizalmas hí-rek szerint — kizárólag a választásokig hajlandó meg-maradni ebben a tisztség-ben. Azután ő is új pozíció-ra tart igényt.

Walter Ejtán külügyi ál-lamtitkár távozása nyomán javultak Cur kilátásai erre a hivatallra. Mértékadó helyről kapott magyarázat szerint ő ma a legösszebi-lisebb jelölt a külügyminisz-térium államtitkári állásá-nak betöltésére.

A felületes külső szemlé-lőnek határozottan az az ér-zése, mintha valóságos föld-indulás rázta volna meg diplomáciai hálózatunk alap-jait. Nincs olyan kirendelt-ség, ahol az utóbbi év fo-lyamán nem cserélt gazdát a különböző rendű és rangú íróasztalok tekintélyes ré-sze.

Nem egészen indokolatlan tehát a megállapítás, hogy a külügyminisztérium 1959-ben a nagyrészt Smuél Ben-Cur (Péterfy) helyettes kül-ügyi államtitkár által irá-nyított „népvándorlás” kor-szakába lépett.

keretein és nevéit ma már kizárólag miniszteri sikon lehet említeni.

Nyílt titok, hogy Ben Gu-rión vakon bízik Golda Méirben és a választások után is őt szeretné látni a kül-ügyi tárca élén. Az utóbbi időben sürűbben gyengélke-dő Méir asszony azonban még nem határozott vége-legesen és megfigyelők sze-rint teljesen nyílt kérdés, hogy folytatja-e Izráel „nagyasszonya” a sok izga-lommal, megterheléssel és felelősséggel járó feladatot.

Ha a 61 éves Golda kivá-lík a kormányból, majd-nem bizonyosra vehető, hogy Aba Evtan atkötözik korábbi főnökének hivata-lába.

tanácsosának halálával meg-üresedett állás betöltésére ugyanis keresve sem talál-hattak volna megfelelőbb embert a kivételesen sokat olvasott, elméleti vonalon is „erős” Eljáhu Ejlátnál.

Ezideig kevesen tudják és valójában még a héber la-pok sem közölték, de a szin-falak mögött már befeje-zett tény. — Ejlát volt nagykövetet Leó Kohen professzor mellett a minisz-térium második külpolitikai tanácsadója névezik ki a jövő hónapban.

Uj beosztásával párhuza-mosan a Silóach nevéét vi-selő és most alakuló Kül-ügyi Intézet irányítását is kezébe veszi. Ily módon szé-les terület nyílik arra, hogy az ország továbbra is hasz-nát lássa Eljáhu Ejlát ké-pességeinek.

arra hogy a több, mint 11 éve itthon ülő Walter Ejtán első állandó külföldi szol-gálatára a Fény Városába vezényelte.

KI LESZ AZ UNO-KÜLDÖTTSEG VEZETŐJE?

Az izráeli külügyi szolgálattal legmagasabb régióban szemünk előtt lejátszóó ör-ségváltás egyik ismeretlen állomása, kit neveznek ki Aba Evtan helyére az UNO-központjában?

Artur Lurie kanadai nagy követ és Michél Comay helyettes államtitkár majd-nem egyenlő helyzeti en-ergiával bírnak a világerdeklődés fényében álló UNO-képviselő elfoglalására. Fő-városi politikai körök sze-rint Lurienak egy árnyalattal jobb az esélyei. A közeljövőben elhagyja Ot-tavát és vagy Hammerskjöld székhelyére, vagy Lon-donba kerül.

Giora Joszeftal, a Mápaj főtitkára szintén diplomata lehet, ha erre kedvet kap. Pártja már „felajánlotta” számára londoni képviselő-tüntet és ezekután gyakoro-latilag minden tőle függ...

Jelenleg hat kettes fize-tési osztályú államtitkárhe-lyettes tartózkodik Jeruzsá-lemben a szolgálati szabály-zatban előírt négy helyett. Majdnem bizonyosra vehető tehát, hogy valamilyen mó-don külföldi „fogalkozta-tást” keresnek legalább két ma itthon ülő helyettes kül-ügyi államtitkárnak. Ha azonban Jákov Cur állam-titkárrá lép elő és Comay Newyorkba megy, — nincs többé probléma, megszűnik a helyettes államtitkári... felesleg is.

KÜLÖNALLÓ ÁZSIAI ÉS AFRIKAI ÜGYOSZTALY

Alacsonyabb szinten is változások érezhetők a leve-gőben. Ertesülésünk szerint a közeljövőben különvá-lasztják a jelenleg szerves egészet képező afro-ázsiai ügyosztályt, aminek követ-keztében két új miniszteri osztályfőnököt lehet majd kinevezni. Eljáhu Ben-Chorin, az afro-ázsiai osztály jelenlegi előadója a követ-kező évben bizonyára kül-földre megy és a főtisztvis-elők közötti rotáció ke-retében más diplomatáknak ad helyet az előléptetés lé-ráján.

A küügyminisztérium belső „nagykaritásának” másik érdekes eredménye, hogy Avrahám Kidron, a londoni nagykövetség volt sajtó-attaséját most az összetett feladatkörű kutatási osztály főnökévé léptették elő. Szmicha Prát volt newyorki főkonzit is hazarendelték, hogy a Zina Hármán ass-zony távozásával megüre-sedett „nemzetközi intézmé-nyek” ügyosztályát vegye át.

Hir szerint küszöbön áll doktor Avrahám Birán le-váltása is. A fegyverszüneti kérdésekkel foglalkozó ügy-osztály jelenlegi főnöke áll-ítólag Kanadába utazik nagykövetségi rangban.

Berenson mint mondotta „mindég magányos farkas volt” és ezér hagyta el Ame-rikát mert nem tudott az ottani rohanó tempójú, gya-korlatias életmódba beillesz-kedni. Am az Olaszország-ban eltöltött hosszú évtize-dek ellenére Amerika, Bos-ton és a Harvard egyetem maradt igazi hazája. Har-vardra hagyta 40 szobás fi-renzei villáját mesés könyv-tárával, képgyűjteményével és csodálatos parkjával. Vil-lája „I Tatti” ezental az amerikai szépművészeti aka-démiai növendékeinek szen-télye lesz. B. B. azt kívánta, hogy „ha van tulvilági élet, szeretnék kísértetként visz-szatérni a házamba és könyv-táramba, mint az arkangya-lak Anatole France regényé-ben.”

(Reader's Digest és Newsweek)

T
dobokó
csunya
k elől
el és
asztik
et be-
hogy
meg
az el-
ny má-
arnak
tanya
ziköt
é kö-
a fe-
voit,
reché
sy ab
ok
gatni.
ki a
dvük
pedig
nyát,
tár-
ajmot
ajom
az ő
leg-
akot,
ajd a
ésben
ék a
a ha-
ükkö-
külön-
külön-
felé-
nylen
ledni
t mi-
Mü-
zoktan
okkal,
i. De
egy vol-
rletek
táp-
i fej-
volt.
k sta-
sze-
retet,
„sze-
öket
élkü-
regie-
okkal
szó-
anya-
külö-
mmel
mun-
iga-
nyire
témá-
ob le-
pit ki-
ered-
hitte
apin-
t kö-
emni
zerepe
mint
er, —
Nyil
ök ér-
etünk
k sze-
nk a
nek.
r egy
k:
kleges
k, ha
hozza,
fel a
ának:
átom
kább
ivelt;
és az
igest)
TESE
NDI,
RINI,
LELS,
ADO,
ZAT-
36

(29)

De aztán részvétet éreztem irányában és úgy döntöttem, hogy apai segítségemet nem tagadom meg tőle. Tehát egyenlő jogokat élvez veletek. De ezt az egyenlőséget feltételhez kötöm, amely, amikor ezt a végrendeletemet felolvassák, már teljesedésbe kellett menjen. És ez a feltétel a következő: ha Jákob fiam megtagadja a zsidó törvény előírásait, hogy egy gyászhatet testvéreivel együtt számonyolva töltsön, úgy élete során kétszer évenként, és pedig születésem és halálom napján ötven aranydukátot köteles, mint váltásdíj pénzt adni a krakkói zsidó szegények részére, a zsidó hitközség előjárója kezébe. Ennek a kötelezettségnek teljesítésére végrendeleti végrehajtóim tartoznak felügyelni. Kedves Jákob fiam, evvel a feladattal nem akariak vallásos cselekmény végrehajtására kényszeríteni, amely téged lelkiismereti konfliktusba sodorna. Te elkötelezted magadat a katolikus egyháznak és ezért a gyászhatetben a számonyolva való ülést nem mint a priori feltételt kötöttem ki, ez inkább erkölcsi kötelesség, mely megmutatja, hogy mennyire fájdalmas számodra apád halála. Csupán kegyeleti aktus: egy hét tartamára minden munkától tartózkodni és alacsony számonyolva ülvé az elhalt apát gyászolni.

Jákob elszápadt. A négy másik testvér lehajtotta fejét és Seinfeld folytatta a végrendelet felolvasását; számos hagyaték következett különböző zsidó és katolikus vallású intézmények javára, juttatások a község, a gyár régi alkalmazottai, a kastély személyzete részére és végül kettős bérösszeg minden munkásnak egy teljes hónap tartamára. A végrendelet dátummal volt ellátva, Ábrahám von Simonsohn sajátkezűleg aláírta. Aláírását két tanu hitelesítette, melyeket közjegyzői nyilatkozat, egészített ki. Végrendeleti végrehajtóul dr. Seinfeld ügyvéd, a krakkói kerületi törvényszék és a rabbinátus együttesen rendeltek ki.

A boreki kastély személyzetének eddig tulajdonképpen nem volt úrnője. A beteg Simonné soha nem adott ki parancsokat a gazdaság vezetésére vonatkozólag. Halála tehát nem hozott változást. Minden ment tovább a maga útján a kastély-gondnok és a fő-házvezető irányítása szerint.

Amikor Hilde, mint József von Simon felesége jött a kastélyba, egyelőre csak a fiatal uraság feleségének számított. Gyakorlati hatalma még nem volt. A gondnok és a főházvezetőnél kellett tiszteletben részesítették ugyan, de ez volt minden. Vendég volt a kastélyban. Hilde bosszús arccal viselte a rákényszerített szerepet. Dolgozni akart, cselekedni, megmutatni, hogy tud utasításokat is adni. De nem engedték. Mindenütt barátságosan elutasító magatartásra bukkant. Egyszer kiment a konyhába. Kora délelőtt volt és a lányok az ebédet készítették.

— Hol van a szakácsnő? — kérdezte Hilde.
— Melyik? — kérdezte vissza egy lány.
— Mindegy, hogy melyik — mondta Hilde — és bosszankodott, mert egyáltalában nem tudta, hány szakácsnő van a kastélyban és miképp hívják azokat?

Megjelent egy asszony fehér köténnel. Kövér volt és az arca piros. Haja kemény kontyba volt a nyakán összefogva. Megkérdezte:

— A nagyságos asszony hivatott engem?
Hilde barátságos akart lenni és így válaszolt:
— Igen, szeretnék valamit kérdezni. Tud burgonyafelújítat készíteni?

— Burgonyafelújít...? — válaszolta csodálkozó arccal a szakácsnő. — Mi az?
— Porosz népi étel. Nálunk mindenki meg tudja csinálni. Figyeljen ide...

A szakácsnő szavába vágott:
— Nagyságos asszony, itt mi Ausztriában vagyunk...
— De a férjem nagyon szereti.
— Nagyon sajnálom. A főszakács állítja össze a menüt, az ő engedélye nélkül nincs változás.

Hilde összeharapta a fogait. Az ellenállás, melyet mindenütt tapasztalt, nem bátorlaltotta el. Vérében benne volt porosz őseinek kitartása és szívóssága. Elhatározta, megvárja, amíg elérkezik az órája.

Az öreg Simon halála után a helyzet egyelőre változatlan maradt. József nagyon el volt foglalva az örökösödési eljárással és nem foglalkozhatott mással. A tárgyalások kerek fél évig tartottak és azok során Jákob és testvérei között több összecsapás történt; nagy óvatosságra, körültekintésre és ügyességre volt szükség, hogy megakadályozhassa a végleges szakítást. A tárgyalások során mindig József volt az, akinek sikerült a felizgatott kedélyeket megnyugtatóra. Az idősebb testvérek már akkor kezdték el tisztelni és becsülni fiatal öccsüket és lassanként hozzászóltak ahhoz, hogy javaslatait végül el kell fogadniuk. Nehéz harcok után sikerült Józsefnek az egymásba bogozott kereskedelmi vállalatokat a felosztástól megóvnia. Régi tervét, hogy a vállalatokat részvénytársaságokká alakítsák át és központi vezetés alá rendeljék, sikerült keresztülvinnie. Megszerezte a részvények ötvenegyszázalékát és így módon az apja által alapított vállalatok korlátlan ura lett. Testvérei csak részvénybirtokosok maradtak, akiknek osztalékra volt joguk.

Miután az örökség ügyét közös megelégedésre rendezték, József jókedvűen érkezett haza és feleségét hosszú idő után először ölelte át.

— Most néhány hétig kettesben fogunk maradni — mondotta gyöngéden. — Ezen a délután egy percre sem váltak el. Együtt sétáltak a parkban, felkeresték a halastavat és mosolyogva szemlélték tükörképüket a

6 Uj Kelet 1959 X 21

tóban. Este térképeket és prospektusokat vettek elő és megtanácskoztak, hogy hova utazzanak.

Virágzó tavasz volt.
Hilde figyelmesen tanulmányozta a térképet és így szólt:

— Először Bécsbe utazunk...
— És Izsáknál szállunk meg... — egészítette ki József.

Hilde a fejét csóválta.
— Izsáknál nincs másról szó, csak operációkról, Jákobnál pedig csak a császári udvarról...

— És Dániel?
— Oh, kérlek, hagyj békét Dániellel, talán megint talált egy régi latin betűt, vagy újabb digammát és majd egész este erről tart nekünk előadást. — Férjéhez simult.

— Drágám, ez az utazás legyen a mi elkésett nászutunk. Maradjunk egymásközt, kettesben, egyedül.

— Jó — válaszolta József — hotelben fogunk megszállni és csak magunk leszünk.

— Finom! — kiáltott fel Hilde — isteni lesz. — Ujjával a térképen délnyugatra mutatott. — És onnan Münchenbe utazunk. — Tovább tájékozódott a térképen, majd újat merész lendülettel északra vezetett és folytatta: — És Münchenből egyenesen Berlinbe!

— Rendben van — mondotta József. — És Hilde folytatta:

— Berlinből Párizsba és Párizsból Londonba.
— Dinához! — egészítette ki József.

Hilde beleegyezően bólintott:
— Dinához? — igen! Dina izlésem szerint való ember. Ot a szívembe zártam.

Elutaztak Bécsbe és a Meisel & Schadennél szálltak meg.

József két szobát rendelt.
— Miért kettőt — kérdezte csodálkozva Hilde.
— Hogy szépen lakjunk!

Hilde boldogan szorongatta férje kezét:
— Drágám, milyen szép dolog, ha az embernek pénz van. Nálunk otthon minden garassal számolni kellett.

Az első napon kiegészítették Hilde garderoberjét.
— A falusi lányból dámát faragunk! — tréfálkozott József. És kiválasztott egy kosztümre való szürke angol szövetet, egy délelőtti sétaruhát és egy másikat délutánra. A gyöngéd rózsaszínű selyemből készült estélyi toalettét Dreckole szállította. József véleménye szerint Hilde gesztenyebarna hajához a gyöngéd rózsaszínű illett. Hilde egymásután felpróbálta a ruhákat és örvezendett velük.

Délelőtti múzeumokat látogattak, délelőtti Hofburg előtt kíváncsian nézték végig az őrségváltást. Aztán áhítattal néztek fel az első emelet nagy ablakaira, melyek mögött Ferenc József császár lakott. De alulról nem lehetett mást látni, csak a testőrök csákóinak tollait, őrt álltak a szobákban és a folyósókon.

Vasárnap kimentek a Praterbe. Felszálltak a körhinta tarkára festett falovaira, meglátogatták a német legendás ósok barlangját, nevetve nézték Siegfriedet, amint kardjával rávág a sárkányra. Aztán az „Eisvogel” női zenekar hangjai mellett sört ittak és sós uborkát ettek. Amikor késő este fáradtan hazatértek, boldogok voltak és szemükből sugárzott: „Szép nap volt!”

Ha Bécsben van az ember, el kell menni az Operába is. Ez világos! József két jegyről gondoskodott, Hilde felvette estélyi ruháját, a gyöngéd rózsaszínű selyemből és az Operához hajtottak.

Hilde kissé mereven ült a páholyban és elfogódottan bámulta a színház ragyogó pompáját. Az arany stukkaturák, a csillárok, a hölgyek drága toalettjei, az emelkedett, ünnepélyes hangulat lenyűgözték. De amikor kihínytak a fények és a függöny felemelkedett, minden pompa eltűnt és csak a színpad egy darabkája tűnt fel varázslatos fényekben. Először érdeklődéssel figyelte a színpadot is, mert a lovakok és szerzetesek látványa elragadta. De aztán, amikor a zene felhangzott és végül nékiül énekelni kezdtek, ásitani kezdett. Meyerbeer Hugenottái üntették a boreki kastély új úrnőjét.

A színtetben, amikor az előcsarnokban fel-alá jártak, megkérdezte:

— Drágám, még sokáig tart?
— A színet? — kérdezte József.

— Nem, a darab — válaszolta Hilde.
— De Hilde, gyerek... Azt hittem, tetszeni fog neked, hiszen olyan szívesen énekelisz.

— Csak dalokat énekelek, ezeket a patetikus áriákat nem szeretem.

Két hét múltán elhagyták Bécsset. Salzburgon keresztül Münchenbe érkeztek és megszálltak a „Vier Jahreszeiten” nevű fogadóban.

Már érkezésük délelőtti hosszú sétát tettek a városban. Amikor visszatértek hoteljükbe, Hilde így szólt:

— Nem tudom, tulajdonképpen miért éppen Salzburgnál vonták meg a határt. Ott van Ausztria Béccsel, itt pedig Bajorország Münchennel. Mi a különbség a kettő között? Az emberek ugyanazt a komikus hangsúlyú németet beszélik, vagy jobbanmondva énekelik, mindkét országban sokat isznak, keveset dolgoznak és nagyon szeretik a mulatságot, a táncot.

Meglátogatták a Wittelsbachok pompás várát, kiutaztak Schwabingba, összehasonlították a Theresien-Wiese-t a Würstl-Praterrel és úgy találták, hogy az utóbbi sokkal szebb.

Tíz nap eltelt és elhagyták Münchent. Észak felé utaztak, Dreza következett. Itt volt a Zwinger és a híres Dresdener Bildergalerie. A bécsi rossz tapasztalatok alapján, József úgy döntött, hogy nem mennek el a drezdai Operába. Hildet az utcán sétálgató kövér Agoston király alakja sokkal jobban érdekelte, mint minden. Látták, amint a királyt jobbról-balról üdvözlilik alattvalói

és tiszteletteljesen bámulják őfelsége pálinkától vörösen festett orrával.

Ujból vonatra szálltak, négy óra elteltével Berlinbe értek, ahol a Hotel Adlonban szálltak meg. József így szólt:

— Hát végre itt vagy, a te szeretett poroszaid között, Hilde megsértődve válaszolt:

— Ti gúnyoljátok a poroszokat és én mégis szeretem őket! Szüleim is azok és ezekkel együtt vérközösséget alkotunk.

— Mit mondtál? — mondta mosolyogva József. — Nevetnem kell, Vérközösség!... Miért nem mondd mindjárt, hogy a Niebelungoktól származol?!
Hilde haragudott. Először keletkezett közöttük rossz hangulat. József pedig magában ezt gondolta: „Idegen és mindig is az fog maradni. Mi is érdekelheti abból, amit a krakkói gettóról, vagy őseimről mesélnek neki? Én zsidó vagyok és ő hiába tért át, soha nem lesz zsidó. Alig, hogy lábai alatt érzi a porosz földet, már kitérnek belőle a rejtett hazafias érzések. Igen, a rejtett hazafias érzések — ez volt a helyes kifejezés.” Elfordult Hildetől és az ablakhoz lépett. Ott álltak alul két sorban a híres hársfák, melyekről az utat elnevezték. Még az emberek is, akik az úton jártak, kemény tartással haladtak, mintha botot nyeltek volna. Itt minden hideg volt, szigorú és korrekt. Már akkor jobban tetszik neki a hanyag osztrák, akit mindig ócsárolt és most, amikor nélkülözött, már visszavágyott Ausztriába.

Úres aggyal tekintett le az utcára, de nem látott semmit, ami benyomást keltett volna benne. És akkor egy puha kart érzett a vállán; megfordult és két könyves szemet látott.

— Drágám — suttogta Hilde.
— Nincs semmi baj, édes — mondta József.

Es amikor kart karba öltve együtt néztek le az ablakból, a világ, mintha egy csapásra megváltozott volna. Most már minden barátságosnak és szépnek látszott. Az emberek vidáman mentek az úton, a katonák csak férfiasnak tűntek és amikor Hilde megjegyezte:

— Nézd csak ezt a két szép sor hársfát.
A fák már nem paradéban álló katonáknak látszottak és az egész út gyönyörűen megépített hársfa-allé-t mutatott, mely a néző szemében bámulatot keltett.

Hosszú sétákat tettek és amikor az állatkertből egyszer hazaértek, Hilde a boldogságtól ragyogva hullott József nyakába:

— Te vagy a földön a legjobb ember — kiáltotta. — De soha nem szabad olyasmit gondolnod rólam, mint tegnap.

— Mit gondoltam rólad? — kérdezte József.
— Te tudod a legjobban.

József megcsókolta Hilde homlokát:
— Bocsáss meg. Rossz voltam.
Később, az ágyban, amikor már eloltották a lámpát, Hilde megmagyarázta:

— Drágám — mondta —, ha elfelejténem honnan származom, — mit gondolhatnál felőlem? Volt szülőházam és ott jól ment a sorom, szüleim arra tanítottak, hogy Istenben higgyek, a rosszat a jótól megkülönböztessem és az emberekhez udvarias és barátságos legyek. Távol éltünk hazánktól, de apám szívembe oltotta Németország szeretetét és belémvészté, hogy poroszok vagyunk. Mindez olyan rossz és utálatos, hogy el kellene felejtenem? Szívemben mindennek van helye, ami jó és szép: a szülői ház és az ország, ahonnan szüleim származnak, te és a te hited is, melyet a kedvedért vettem fel. És ha mindezt egy felsőbbrendű lényhez, az Istenhez kötjük, nem gondold, hogy ebből csak szép, jó és új származhat?

József magához vonta feleségét és gyöngéden mondta:
— Hilde, egyetlenem, mindig szeretni foglak.
Egy hét múlva Hilde két opera-jeggyel lepte meg.

— Mi történt? — kiáltotta József meglepve. — A én asszonyom mióta vágyik patetikus áriákra?
— Ezek nem patetikus áriák. Ez „Figaro házassága” Mozarttól.

— Miattam hozod ezt az áldozatot?
— Nem áldozat ez, amit Mozart szerzett, mindig szép — mondta az apám.

Hilde újból felvette estélyi toalettjét, ami dámává változtatta. Kocsi vitte őket az Operába.

Felmentek a lépcsőkhöz és miután helyet foglaltak a páholyban, bámulták a színházat.

— Ez az építmény szebb, mint a mi bécsi operánk — mondotta József elismerően.

Hilde mosolyogva nézett rá és így válaszolt:
— Pontosan ezt akartam mondani, de jobb, hogy te tetted, mert különben azt hitted volna, hogy csak lokálpatriotizmusból dicsekszem Berlint. Itt ugyanis minden széles, levegős, lehet lélegezni. Bécsben minden össze van szorítva, meg van terhelve, az ember úgy érzi, mintha megfulladna.

Az Opera nézőterének fényei kihínytak, József az órájára pillantott. Pontosan nyolc óra volt. Így szólt:

— Porosz pontosság...
Es Hilde:
— Csak most vettem észre, hogy bevezették a vilávilágítást.

A zenekar elkezdte a nyitányt és röviddel azután felgördült a függöny.

Már az első két jelenet nagy hatással volt rá.
— Mily csodálatos muzsika — suttogta Hilde férje felé. És aztán folytatta: — Micsoda izgalmas bonyodalmak lesznek itten még. — És titokban József kezét szorongatta.

A második felvonás után kimentek a foyerbe és elvegyültek a közönség között. József rágyújtott legkisebb pipájára.

(Folytatása pénteken)

Izgalmas kaland része tegnap hat órákor két nagy riási halásznak, Földes Zoltánnak és Schwarzwaldnak két halász Schv. ján indult halászhajóval. Amikor méternyire a tenger felé álltak, felhúzták hálóikat hirtelen tűz rájuk. A halászguyották a mentőcsónakkal, azonban a hálópropellerbe és a két halász a vízbe esett. A halászguyották a mentőcsónakkal a parton lévő katonák nem láttak gást részükre, időpontban is egy fegyveres azonban nem tudta a pontonra emelni a romlót felve a negyedikre kezdtek a szfegyvereikkel és kiáltozni. desbe hozta a kor dörrent. Amikor leállt a ször Schwarz, majd amikor hogy Földes ne szauzotta a cs

A KIUTELH

Moszkva. — Ru Amerika mos véségének at szovjetkormár tos személyn Hazsinterdamo hszaidut az lamokba. Az amerikai nag tonsági tisztj ten szovjet r toztatták és hogy a Szovj közö titkos tak nála.

Ezt megelő rikai küllü titalkozott a mánynál amíg gettel me és arra ak hogy ameri szolgáltatson

A n kijelen

Az Ariad Haifa. (A z dósítójától.) gulat uralk reggel a hal amikor az országba lát met luxushaj raszálltak. A autóbussz, an Tel-Avivba, lembe vitte közvetlenül ta előtt par rakpartot, a

● Csehszl tom között egyezés ann nek a felté nek alapján 50 millió f szegény hos teket fog tomnak gép nyersanyag Jából. (STA

Agudát kivüli va

Szerdák este 7.30 nak term

és R és Hárá

A Renault-gyár azzal védekezik, hogy csalódott az Izraeli piacban

Izrael a maga részéről lezárt tekint az incidenst — Az olasz Fiat gyár kapott engedélyt Egyiptomban autószerelő üzem létesítésére

Az izraeli külügyminisztérium a maga részéről lezárt tekint a Renault-gyár szerződés-szegésének ügyét, miután a francia külügyminisztérium arról biztosította, hogy ez az eset semmi kihatással sem lesz a két ország barátságára s a politikai kapcsolatok továbbra is kiváló maradnak. Couve de Murville

Zsidó ellenbojkott készül?

Francia körök hevesen reagáltak az izraeli sajtóban elhangzott fenyegetésekre, hogy fel fogják szüntetni az amerikai zsidóságot a Renault-autók bojkottálására. A Renault-gyár most évi 100 ezer autót szállít az Egyesült Államokba és érthető, hogy a zsidó ellenbojkott ötlete, amely már az amerikai sajtóban

francia külügyminiszter ilyen nyilatkozatot adott Mordecháj Sneurson ügyvivőnek, amikor az átadta neki Golda Mair levélét a Renault-gyár ügyében. Mint emlékeztet, Golda Mair azon aggályainak adott kifejezést, hogy a Renault-gyár behódolása az arab bojkottnak káros kihatással lesz a francia-izraeli gazdasági kapcsolatokra.

tott Pierre Dreyfus-vel, a Renault-művek zsidó vezérigazgatójával, azt javasolta, hogy tartanak hármas konferenciát, Renault, a Kaiser-Frazer és a francia külügyminisztérium megbízottai között, de ezt a francia kormány elutasította. A francia külügyminisztérium semmiképpen sem hajlandó exponálni magát és Dreyfus-re hárítja a felelősséget, bár a gyár kétségtelenül a külügyminisztérium jóváhagyása alapján bontotta fel a szerződést.

Renault helyett Fiat gyár lesz Egyiptomban

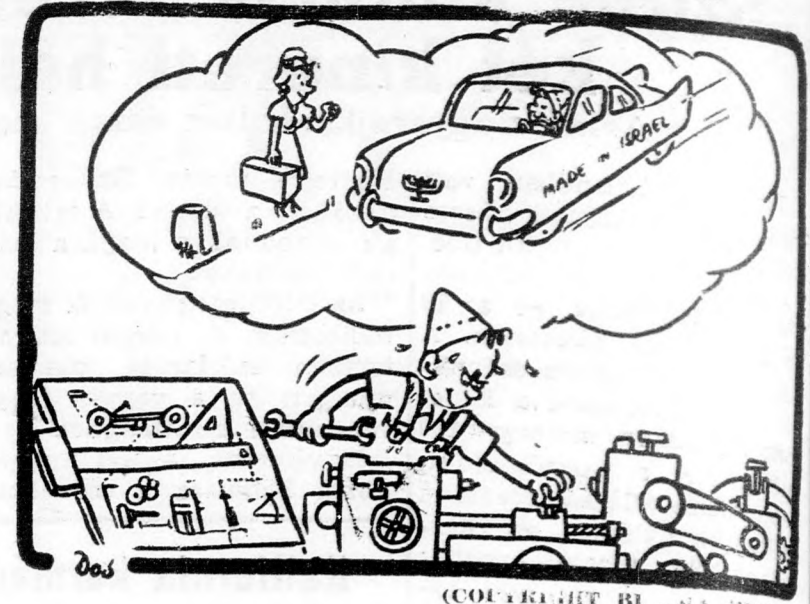
A Renault-ügy egyik következménye, hogy Izrael, minden valószínűség szerint, beszünteti a Chausson autóbuszok behozatalát, amelyeket a Renault cég állít elő. Ugyanakkor a CIM hajózási vállalat cáfolja,

hogy visszavonta volna a franciaországi Nante-gyárnak adott hajó rendelését.

Időközben az is kiderült, hogy a Renault-gyár terve, amely szerint Egyiptomban a Kaiser-Frazerhez hasonló autószerelési üzemt állítanak fel, valószínűleg vízbe esett. A kairói sajtó nemrég közölte, hogy megállapodást kötöttek az olasz Fiat gyárral, mely Alexandriában állít fel autószerelő üzemet. A kairói jelentések hangsúlyozták, hogy a Fiat ajánlata kedvezőbb volt, mint „más európai vállalatoké”. A Fiat-autók a Renault legerősebb vetélytársai közé tartoznak és egyes szakértők szerint minőségük jobb, mint a francia kocsiké.

Egyébként a Renault-gyár szerződészegése ellenére a Kaiser-Frazer gyár áskálói fogaskerék- és gépalkatrészi üzemek építkezési munkálatai fokozott ütemben folynak. Az áskálói szakiskolában, amelyet egy évvel ezelőtt létesített a gyár, hogy szakmunkásokat képezzen ki az új üzemnek, zavartalanul folyik a tanítás.

„HA AKARJÁTOK, NEV MESE...”

A kórházba igyekvő jeep nekiütközött egy fának és felborult

Egy másik jeep elütötte Givát Háslosá egyik gyermekét — További közlekedési balesetek

Súlyos közlekedési baleset történt hétfőn este a Bét-Lid-petach tikvai országon. Chanoch Preisner 50 éves natanjai lakos jeepjén kórházba akarta szállítani öcsét, a 45 éves Reuven Preisner futballbíró, aki hirtelen veserohamot kapott. A kocsi ült a beteg lánnya, a 19 éves Nil is. A jeep egy fának ütközött és felborult, kigyulladt, majd a benzintartálya fellobbant néhány pillanattal azután, hogy a három sebesült elhagyta a kocsit. Mindannyiukat a Beilinson kórházba szállították. Reuven Preisner állapota súlyos.

észe, hogy Eliezer Kreiner 8 éves kisfiú, Givát Háslosá kübucból át akar haladni az uttesten és elütötte a gyermeket. A gázolás következtében a vezető elvesztette uralmát az autó felett és az felborult. A gyermeket életveszélyes állapotban szállították a Beilinson kórházba, míg a jeep három sebesült utast a Hásáron kórházba vitték.

Kirját Mátalonban egy teherautó elütött egy 12 éves fiút, aki kerékpárján hajtott. A gyermeket a Beilinson kórházba szállították.

Berl Terner, a petach tikvai Rassco-sikum lakója, miközben motorkerékpárján hajtott, eddig ismeretlen okból felborult. A Hásáron kórházba szállították.

BEÉR SÉVAN FELAVATTÁK az új központi kórházat

A betegfelvételt csak december végén kezdik meg

Tegnap délután avatták fel Beér-Séván ünnepélyes keretek között a Negev központi kórházat. Az ünnepségen jelen volt Golda Mair külügyminiszter, Jiszráél Barzilaj egészségügyminiszter, Mordecháj Námir munkaügyi miniszter, Pinchász Lavon Híztadruv-főtiszt, Ogden Reid amerikai nagykövét és számos más meghívott személyiség.

valamint a vérbank a melléképületekben van elhelyezve. Az orvosi és egyéb személyzet 400 főből fog állni, de a kórházat úgy tervezték, hogy az minden szempontból kibővíthető legyen. A kórház évi költségvetése mintegy 3 millió font lesz.

Az ünnepi szónokok sorában felszólt Dávid Dubin-szki, az amerikai nőszabók egyesületének elnöke, mely egymillió dollár adományozott a kórház céljaira.

A betegfelvételt december végén kezdődik a kórházban, amely csak 1960 márciusában kezd meg működését teljes üzemmel.

Hollandiában aláírták a szerződést a haifai hajógyár építésére

Lehetséges, hogy egy hollandiai autógyár Izraelben fogja összeállítani a kocsijait

Hága. (IFP). — Az izraeli dokképítő vállalat és a flossingeni De-Schelde vállalat közötti szerződés alá írták a megegyezést, amelynek értelmében a holland cég fogja megépíteni a haifai kikötő hajógyárát. Holland részről J. Hoopkes, a vállalat igazgatója, izraeli részről pedig G. Librosovski írta alá a szerződést A. Szidor izraeli nagykövét jelenlétében. A szerződés értelmében a holland mérnökök, munkavezetők és technikusok 12 éven keresztül az izraeli dokképítő társaság tagjai lesznek. A társaság tőkéje ma 20 millió dollár.

beszélést folytatasson a vállalat igazgatójával, aki jelenleg Cipruson tartózkodik. Mint elmondotta, remény mutatkozik arra, hogy a Renault gyár kiválasztása nyomán kiszélesedhet a gazdasági kapcsolatok Izrael és Hollandia között. Dr. Frank lehetőséget lát abban, hogy a holland Daf autógyár, amely kocsikat állít elő, motorokat szállítson a Kaiser-Frazer gyárnak összeállítási céljából.

Arra a kérdésre, hogy a holland gyár nem tart-e az arab bojkottól, Frank azt mondotta, hogy ezt a kérdést felvetette a Holland Ipari Intézet igazgatójának már a hajógyár építési szerződés aláírása előtt is. Az igazgató ezeket válaszolta: „Semmi ok aggodalomra, hiszen tíz év múlva az arab államok is a cég hajódoke megrendelői közé fognak tartozni.”

ÁSKELON LAKOSAIHOZ!

Ma, szerdán (okt. 21.), este 7.30-kor a Kaszít-kávéházban (a Kupát Ám bank mellett) négyülés Jámbor Ferenc chávér részvételével. MIFLEGET HÁPOALIM HAMEUCHEDT. ÁSKELON

Nem volt felsőbb utasítás

Párizsból érkezett jelentések szerint a francia kormány nem hajlandó a Renault-gyárnak olyan igazolást adni, hogy felsőbb utasításra kellett megszüntetnie a kapcsolatokat a Kaiser-Frazer gyárral. A két vállalat között ez év február 27-ikén létrejött megállapodásban ugyanis a Renault-gyár kikötötte, hogy a hátralévő kétezer autókalkatrést nem köteles szállítani, ha a francia kormány

utastást adna a kapcsolat megszüntetésére. A franciák természetesen már akkor tárgyaltak az arabokkal, de ezt titkolták a Kaiser-Frazer vállalat előtt. Miután a francia kormány nem ad ilyen igazolást, a Kaiser-Frazer gyárnak minden kilátása megvan arra, hogy megnyeri kártérítési perét, sőt valószínű, hogy a Renault-gyár bíróságon kívüli kiegyezést fog keresni.

Saját autógyár Izraelben?

A Kaiser-Frazer gyár vezetősége tegnap közölte, hogy kétféle dollár kártérítést fog követelni azokért a károkkért, amelyeket a szerződésnek minden előzetes bejelentés nélküli, egyoldalú felbontása okozott. A gyár vezetősége — mint már röviden jelentettük — most azzal a tervvel foglalkozik, hogy teljes egészében Izraelben állítanak elő autót. Szakkörökben nem tartják komolyan ezen

ket a terveket, mert a kis izraeli piac, amelyet a kormány mesterségesen még korlátoz is, valamint a csekély export-lehetőségek kizárták teszik rentábilis autózöldet létrehozását. Ezzel kapcsolatban arra is utalnak, hogy az arab autópiacon szintén igen kicsi és nem lehet komolyan venni a Renault gyár érvelését, hogy tisztára üzleti okokból nem hajlandó lemondani Izrael kedvéért az arab piacról.

„Gyenge a piac, magasak az adók”

Párizsban a Renault-gyár, amely eddig mélyszélesen hallgatott, végre nyilatkozatot adott Philipp Bennel, a Määriv munkatársának, amelyben ezt mondta: „A politikai barátság nem jelenti azt, hogy akkor is kell üzleteket kötni, ha ezek nem hoznak hasznot.” A gyár szóvivője arra panaszkodott, hogy az izraeli piac csatlósodást okozott, mert az ott gyártott autók — főleg a kormány által kivetett magas illeték következtében — megegyezően annyira

ba kerültek, mint a Párizsban előállított kocsik és emiatt csak igen keveset lehetett eladni belőlük, ugyanakkor pedig a gyár elesett az arab piactól. Arra is panaszkodott, hogy a Kaiser-Frazer gyár nem tartotta be pontosan a kötelezettségeit, de nem volt hajlandó megmondani, milyen kötelezettségekről van szó. Szavaióbb egyébként kicsendült, hogy a gyár köreit meglegte a rendkívül heves izraeli reakció a szállítások beszüntetésére.

A felmondólevél titokzatos útja

A francia nyilatkozatok azonban nem tudják takarni azt a tényt, hogy a Renault cég eljárása nem nevezhető korrektnek. Kiderült, hogy a felmondó levél, amely október 5-ikén jutott el a Kaiser-Frazer gyárhoz és egész szokatlan módon, az aláírások közéjegyzői igazolással voltak ellátva, szeptember 10-iki keltezésű. Beavatott köröknek az a benyomásuk, hogy a levél megjárta az arab bojkott irodát, mielőtt a címzettnek elküldték volna. A Renault gyár egyébként augusztusban elbocsátotta egyik magasrangú tisztviselőjét, állítólag azért, mert szoros

kapcsolatot tartott fenn az Arab Liga bojkott-irodájával. Cvi Dinstein, az izraeli pénzügyminisztérium valuta osztályának főnöke, aki legutóbb tárgyalásokat folytatott a galili kibucok állatállományát

Fegyveres arab tolvajbandát fogott el a rendőrség

Rendszeresen lopkodtak a galili kibucok állatállományát. A rendőrség tegnap éjjel Stárám és Akkó között elfogott egy 4-tagú arab tolvajbandát, amely főleg juvakat lopott. A banda két tagja názáretli, két tagja pedig Kfár Szábá környéki lakó. A tolvajokat egy teher-

autón fogták el, amely 17 Jászur kibucból lopott juhok szállított. Minthogy az utóbbi időben Akkó és Tibériás környékén rendkívül elszaporodtak az ilyen lopások, a rendőrség erélyes akcióba kezdett.

A rendőrök akik figyelmükre hívták a gyanús teherautóra cselhez folyamodtak, mert gyanították, hogy a tolvajok fel vannak fegyverkezve. A rendőrautó a teherkocsi elő hajtott és ott állt, mintha defektet kapott volna. Amikor az arabok észlelni készültek a teherautótól, a rendőrök elfogták őket. Az araboknál töltött szten geppisztolyt és „Parabellum” ismétlőpisztolyt találtak. A másik két arabot a soffőrülkében fogták el. A letartóztatottakat a haifai rendőrségre állították elő.

Leleplezték a máramarosszigeti mártírok emléktábláját

Az Izraelben élő szigetiek 1959 október 16-ikán összegyűltek a Cion-hegyen, hogy szeretteik emléktábla avatási ünnepségen résztvegyenek.

A gyásznapély Reich Josua, a szigeti egyesület elnökének emlékbeszédével kezdődött.

— Összegyűltünk a Borzalmak Pincéjében — mondta könnyektől elsukló hangon, — hogy szülővárosunk szomorú emlékét megörökítsük. 15 esztendője annak, hogy szeretteinket a haláltáborokba hurcolták és legerősebb kötelezőgünk, hogy emlékét állítsunk nekik, nemcsak a szülőhegyen, hanem a szent hegyen is, hogy örök időre hirdesse: volt egyszer a Tiszta partján egy zsidó lakta város, amelynek alig maradt más emléke, mint ez a márványtábla.

— Mi vagyunk — mondta Reich — a szigeti zsidóság utolsó nemzedéke. Ezért hárul reánk a szent feladat, hogy őseink emlékeit különböző formákban megörökítsük.

— Ez a kis márványtábla csupán a megörökítés kezdete és folytatni fogjuk emlékkönyv kiadásával, amely magában foglalja a szigeti zsidóság történetét, működését és szomorú ki-mulását.

Reich Josua bevezető szavai után Stern Jozsef mondta el megindító emlékbeszédét:

— Nem maradt ebből a virágzó zsidó életből semmi más, csak é hideg kőtábla itt a szent városunkban, Jeruzsálemben. De kell, hogy ez örök figyelmeztető legyen a borzalmak idejére. Csekély vigasztalásunk, hogy itt a szent hegyen emelhetünk

örök emléket”, fejezte be megemlékezését.

Ezt követően, Leichter Mordecháj gyászbeszéde következett:

— Szent kötelesség hárul reánk, — mondotta többek között, hogy örökkön-örökké összekössük lelkeinket szeretteink lelkével, akiknek élete példamutatás kell legyen számunkra. Ha mi valóban az ő szellemi és erkölcsi tanításai nyomán járunk, úgy elérjük az igazi megváltást, Izrael fejlődését és a Tóra ragyogását.

Salamon Mose, volt sziget most kirjat-motzkini kántor, szívbemarkoló El-Male-Rachamim imáját az egybegyűltek zokogva hallgatták végig s ezzel az emléktábla leleplezési gyászünnepsége véget ért.

A francia helyettes vezérkari főnök Izraelben

J. Nicot tábornok, a francia vezérkari főnök helyettese tegnap egyhetes magánlátogatásra Izraelbe érkezett. A tábornokot kihallgatáson fogadta Golda Mair külügyminiszter. A vendég udvariassági látogatást tesz Laszkov tábornok vezérkari főnökénél is.

Nyugati csúcskonferencia

(Folytatás az 1. oldalról) gyalt Vinogradovval, aki a nagykövetség első tanácsosának kíséretében jelent meg nála. A jegyzék és a megbeszélés tárgyról semmit sem közöltek.

Az angol kormány korei szerint Macmillan hajlandó elfogadni bármilyen terminust a nyugati vezetők találkozására, de arra figyelmezteti szövetségeseit, hogy a csúcskonferenciát mielőbb létre kel hozni.

Adenauer kancellár tegnap Bonnban közölte, hogy november 17-ikén háromnapos látogatásra indul Londonba, ahol Macmillan miniszterelnökkel akar tárgyalni.

„A közöttünk fennálló nézeteltérések nem olyan nagyok, mint ahogy hiszik és egyre jobban csökkennek” — mondotta a kancellár.

Mérvadó angol körök tegnap késő este kijelentették, hogy

a nyugati vezetők találkozását november elején fogják megtartani, miután De Gaulle tábornok és Macmillan álláspontjai közeledtek egymáshoz. A francia elnök, aki csak gondos előkészítés után hajlandó csúcskonferenciára menni, elismerte, hogy a nyugati vezetők személyes találkozása megfelel ennek a követelménynek.

HOLNAP csütörtökön **jelenik meg**

AKKÓ

NAGYFORMATUMU SZIMCHAT-TÓRA SZAMA FIGYELJE NYEREMÉNYPALYAZATUNKAT, AMELYNEK 8. SZÁMÚ SZELVÉNYE EBBEN A SZÁMBAN TALÁLHATÓ.

Ne felejtse el megvenni!
ÁRA VÁLTOZTATLANUL 300 PRUTA.

Tel-
11 2227
K.L.L.
Göszkerék
A szerk
SCHOE
Chadas
volt Se
DE
T
Paris
nök és
kozó
racony
toiroda
párisi e
lenteti,
francia
fandó ez
bantak
konferen
zolté, ho
a nagyf
parhuza
ragadni
ki Lond
Vinog
követ, a
kedden
hallgatá
Debré n
reste fe
beszélés
pán an
a csúcs
tárgyalat
De Gaul
seregről
A csú
lasztásá
telésé D
ja kézél
lakoztat
noságra
a franci
vül mir
teik k
A fran
dokolja
tavaszig
fog biz
Szovjetu
toztatta
magatar
közelebb
tató UNO tá
Izr
Az in
sportnak
eseménye
nap Rám
rosi stad
jövő évi
első előn
ta a jug
elien. A
szerű ke
gyepet kö
zötér, ah
főnyí tör
mes „El-
kiáltással
egyvet.
A mér
szokásos
dódtó, a
zok taps
a pályára
tak a ké
szát, a
csokrot r
Próbá
Vegyen
„Schemá
gyártma
most o
eljárás
lyet edd
szappan
náltak
meglátja
— teljes
mény e
ugyanug
Ezért
szappan
a haszn
Ezenk
olyan, m
mosószá
ütítő ill
is szebb
mes a s